

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μαρία Βερυκίου | Χρήστος Γκίκας | Ελένη Καβουριάδου
Μαρία Κουτσοκέρα | Μαρία Πατσαϊωάννου | Γιούλη Χρήστου

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η Γλώσσα μου

Βιβλίο μαθητή/μαθήτριας

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η Γλώσσα μου

Βιβλίο μαθητή/μαθήτριας

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονιστής / Αξιολογητής

Χρήστος Βιδάκης

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογήτρια

Μάρθα Χριστοπούλου

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογητής

Ιωάννης Λαζαρίδης

Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Σαράντης Τούλης

Πτυχιούχος Πληροφορικής

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

Νικόλαος Αντζόπουλος

Διπλωματούχος τεχνολογίας γραφικών τεχνών

**Υπεύθυνη Διδακτικού Πακέτου
για το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

Παναγιώτα Μίνη

Σύμβουλος Β΄ ΙΕΠ

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνος Πράξης

Διονύσιος Μουρελάτος

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος Πράξης

Στυλιανός Μαυρατζάς

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μαρία Βερυκίου | Χρήστος Γκίκας | Ελένη Καβουριάδου
Μαρία Κουτσοκέρα | Μαρία Παπαϊωάννου | Γιούλη Χρήστου

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Η Γλώσσα μου

Βιβλίο μαθητή/μαθήτριας

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ
ΟΜΑΔΑ

Μαρία Βερυκίου, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ 70), ΒΑ Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό, Med Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ατόμων με Προβλήματα Προφορικού και Γραπτού Λόγου

Χρήστος Γκίκας, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, MSc Ηλεκτρονικής και Ραδιοηλεκτρολογίας ΕΚΠΑ

Ελένη Καβουριάδου, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ 70)

Μαρία Κουτσοκέρα, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, MSc Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος-Καταστροφών-Κρίσεων, υποψήφια Διδάκτωρ του Παιδαγωγικού Τμήματος, Πανεπιστημίου Αιγαίου

Μαρία Παπαϊωάννου, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 Β΄ Αθήνας, Καθηγήτρια – Σύμβουλος του ΕΑΠ, ΜΑ Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, PhD Εκπαιδευτική Διοίκηση

Γιούλη Χρήστου, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΕ70.50), MSc Ειδική Εκπαίδευση

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μαρία Παπαϊωάννου

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Σίνος Γκιώκας, Φυσικός

ΕΚΔΟΣΗΣ

Τέτη Παλαιοθοδώρου, Φιλολόγος

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Έφη Κοκκινάκη

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ

Μαρία Παπαδάκη, Γραφικές τέχνες

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μαρία Παπαδάκη, Γραφικές τέχνες

ΜΑΚΕΤΑ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Μαρία Παπαδάκη, Γραφικές τέχνες

ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΣΥΛΛΗΨΗ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Συγγραφική ομάδα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Χρήστος Γκίκας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

7η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

A. Κατασκευάζοντας με οδηγίες	7
B. Η τεχνολογία των αρχαίων Ελλήνων	12
Γ. Κατασκευές και εφευρέσεις του Λεονάρντο ντα Βίντσι	20
Δ. Επαναληπτική ενότητα	27

8η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

A. Ολυμπιακοί Αγώνες και αρχαία Ελλάδα.....	36
B. Ατομικά και ομαδικά αθλήματα.....	46
Γ. Συνεντεύξεις – Ρωτώ και μαθαίνω για τον αθλητισμό	55
Δ. Επαναληπτική ενότητα	64
Γλωσσάριο	74

7η ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

- Α. Κατασκευάζοντας με οδηγίες**
- Β. Η τεχνολογία των αρχαίων Ελλήνων**
- Γ. Κατασκευές και εφευρέσεις του Λεονάρντο ντα Βίντσι**
- Δ. Επαναληπτική ενότητα**

Σε αυτή την ενότητα θα μάθεις:

- Γιατί χρειαζόμαστε τις οδηγίες στη ζωή μας.
- Να κατασκευάζεις οδηγίες για ένα αντικείμενο ή παιχνίδι.
- Να περιγράφεις μία κατασκευή.
- Να χρησιμοποιείς τις πληροφορίες από ένα ενημερωτικό φυλλάδιο.
- Να αποτυπώνεις σκέψεις σου σε ένα ημερολόγιο.
- Κατασκευές των αρχαίων Ελλήνων.

Λέξεις-κλειδιά

οδηγίες κατασκευής, εφευρέσεις, τεχνολογικές ανακαλύψεις

© Michael Roskothien - www.shutterstock.com

Λέξεις-κλειδιά που θα βοηθήσουν

οδηγίες, κανόνες, κατασκευή, εφεύρεση

1 Σάρωσε για να δεις μια κατασκευή.

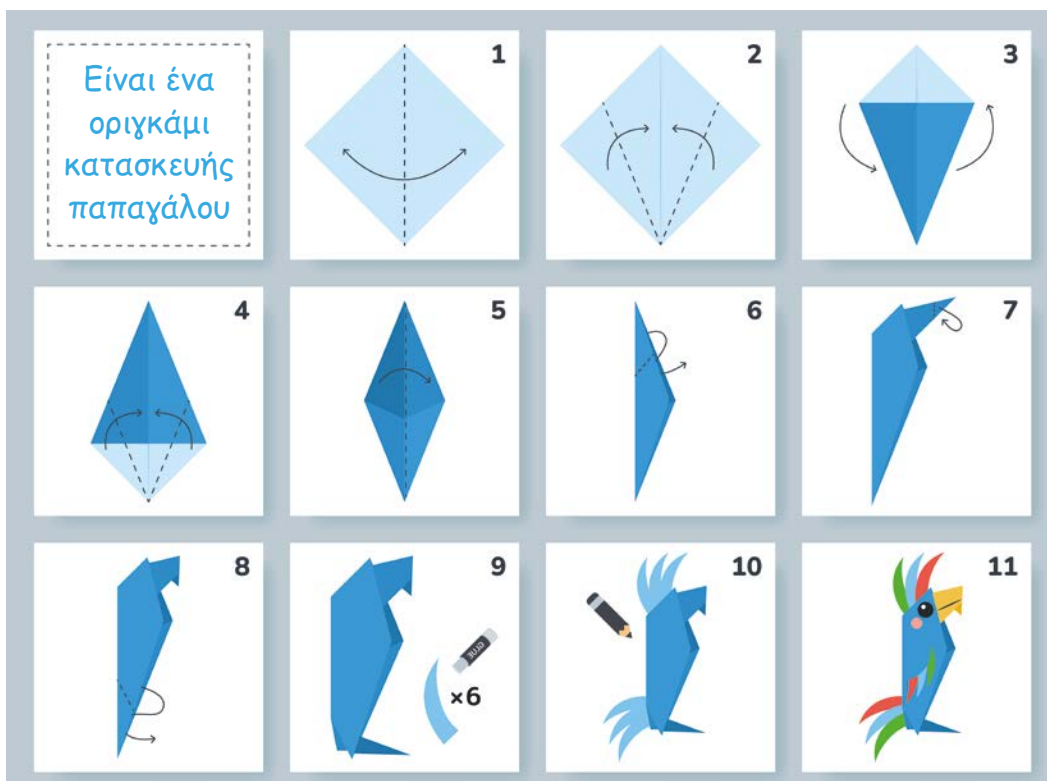
Α. Κατασκευάζοντας με οδηγίες

2 Παρατήρησε την κατασκευή και απάντησε στις ερωτήσεις.

- Ποια κατασκευή παρουσίασε το βίντεο;
- Τι υλικά χρειάστηκε;
- Τη θεωρείς εύκολη ή δύσκολη; Γιατί;
- Πόσος χρόνος πιστεύεις ότι θα σου χρειαζόταν συνολικά για την κατασκευή; (Προμήθεια όλων των υλικών και κατασκευαστικό μέρος.)

3 Παρατήρησε την εικόνα και απάντησε στις ερωτήσεις.

- Τι δείχνει η εικόνα;
- Πόσες οδηγίες πρέπει να ακολουθήσεις για να κατασκευάσεις τον παπαγάλο;
- Τι υλικά θα χρειαστείς;

4 Σάρωσε για να ακούσεις το δημοτικό ποίημα για το γεφύρι της Άρτας. Στη συνέχεια απάντησε στις ερωτήσεις.

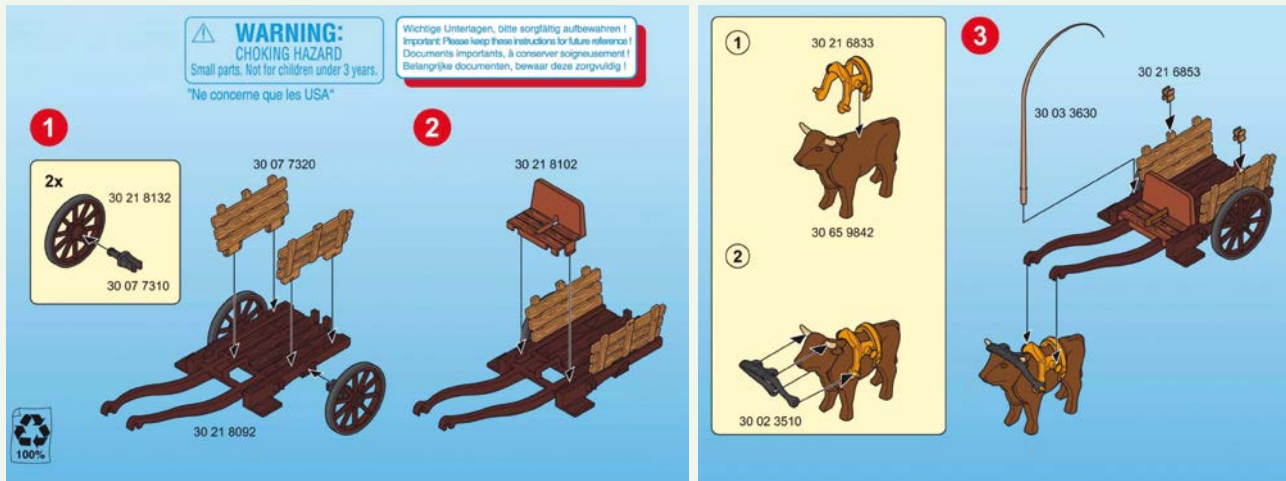

- α)** Πόσοι άνθρωποι δούλεψαν στο γεφύρι;
- β)** Τι πρόβλημα υπήρξε στην κατασκευή του;

5 Σάρωσε για να δεις την εικόνα του γεφυριού της Άρτας και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α)** Από τι υλικό είναι φτιαγμένο το γεφύρι;
- β)** Τι άλλο υλικό μπορεί να χρησιμοποιήθηκε;
- γ)** Πού μπορεί να βρει κάποιος αυτά τα υλικά;

© <https://manuall.co.uk>

6 Παρατήρησε μαζί με την ομάδα σου τα παραπάνω φυλλάδια και απαντήστε στις ερωτήσεις.

- α)** Πού μπορεί κάποιος να βρει παρόμοια φυλλάδια;
- β)** Για ποιον σκοπό έχουν φτιαχτεί;
- γ)** Πόσα κομμάτια περιλαμβάνει η συσκευασία αυτού του παιχνιδιού;

7 Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Αυτά τα φυλλάδια είναι διαφημιστικοί κατάλογοι από κατάστημα παιχνιδιών.		
Αυτά τα φυλλάδια είναι οδηγίες συναρμολόγησης για κάποιο παιχνίδι.		
Κοιτώντας με τη σειρά τις εικόνες, συναρμολογείς το παιχνίδι.		
Δεν μπορείς να συναρμολογήσεις το παιχνίδι, γιατί δεν υπάρχουν γραπτές οδηγίες.		
Αυτό το φυλλάδιο μπορεί να ανακυκλωθεί.		
Κάθε κομμάτι έχει τον δικό του κωδικό ώστε, αν χαθεί, να μπορούμε να το παραγγείλουμε.		
Αν χαθεί ένα κομμάτι, δεν μπορεί μετά να αντικατασταθεί.		
Για να συναρμολογηθεί το συγκεκριμένο παιχνίδι, χρειαζόμαστε βίδες και κατσαβίδι.		

8 Περιγράψτε την τελική μορφή του παιχνιδιού μετά την ολοκλήρωση της συναρμολόγησής του.

.....

.....

.....

.....

9 Τι άλλα κομμάτια θα μπορούσες να συμπληρώσεις σε αυτή την κατασκευή;

.....

.....

.....

10

Γράψε μαζί με την ομάδα σου με τη σωστή σειρά τις οδηγίες κατασκευής του παιχνιδιού. Θα σας βοηθήσουν οι λέξεις: *Πρώτα*, *Στη συνέχεια*, *Ύστερα*, *Σειρά τώρα*, *Τέλος*. Να δώσεις έναν τίτλο και να περιγράψεις τα βήματα που ακολούθησες.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Blank writing area with horizontal dashed lines for instructions.

Το παιχνίδι είναι έτοιμο! Καλή διασκέδαση!

11 Γιατί νομίζεις ότι οι οδηγίες στο φυλλάδιο δόθηκαν με εικόνες και όχι με λέξεις;

.....

.....

.....

.....

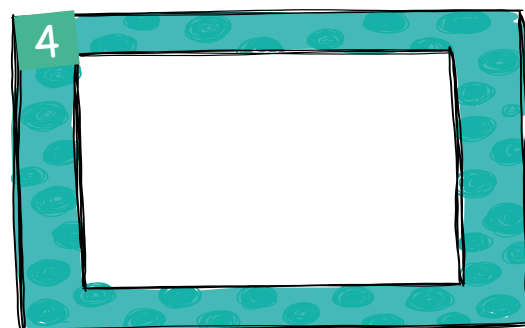
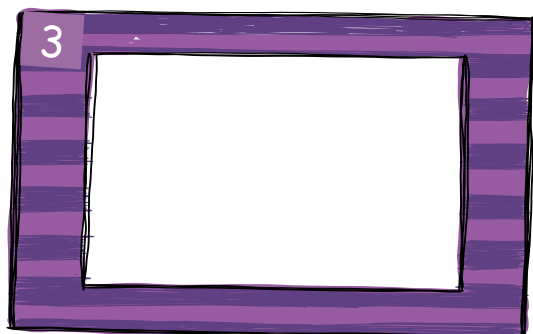
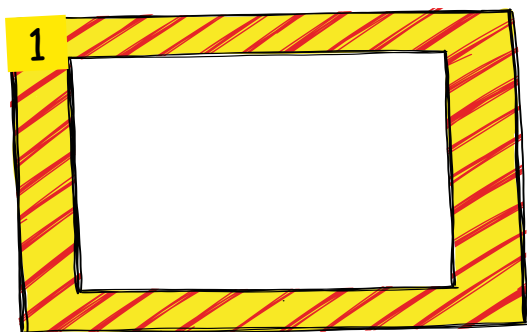
12 Μελέτησε τις παρακάτω οδηγίες και δημιούργησε/σχεδίασε/ζωγράφησε τις αντίστοιχες εικόνες στα προβλεπόμενα πλαίσια.

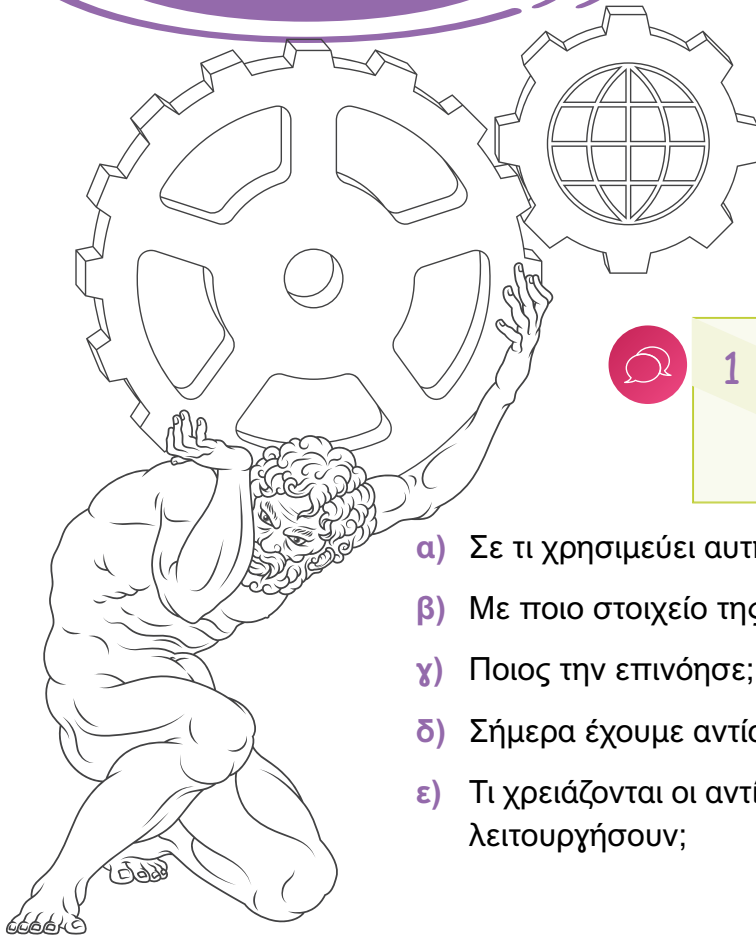
- Για να φτιάξεις έναν σελιδοδείκτη θα χρειαστείς:

1 γλωσσοπίεστρο, μαρκαδόρους, κόλλα, ψεύτικα ματάκια, μαλλί πλεξίματος

1. Πρώτα ζωγραφίζεις στο ένα άκρο του γλωσσοπίεστρου ένα προσωπάκι.
2. Κολλάς στο προσωπάκι που έφτιαξες τα ματάκια.
3. Κόβεις κομμάτια από το μαλλί πλεξίματος και το κολλάς για μαλλιά.
4. Ο σελιδοδείκτης-ανθρωπάκι είναι έτοιμος!

Β. Η τεχνολογία των αρχαίων Ελλήνων

1

Σάρωσε για να παρακολουθήσεις μια κατασκευή της αρχαιότητας και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Σε τι χρησιμεύει αυτή η κατασκευή;
- β) Με ποιο στοιχείο της φύσης λειτουργεί;
- γ) Ποιος την επινόησε;
- δ) Σήμερα έχουμε αντίστοιχες κατασκευές; Πώς λέγονται;
- ε) Τι χρειάζονται οι αντίστοιχες σημερινές κατασκευές για να λειτουργήσουν;

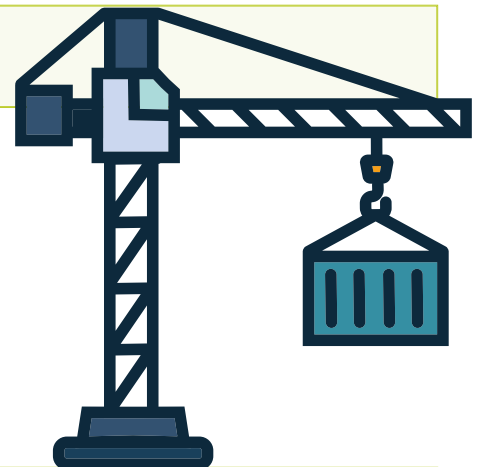

2

Σάρωσε για να παρακολουθήσεις άλλη μια κατασκευή και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Σε τι χρησίμευε η κατασκευή;
- β) Από τι υλικά ήταν φτιαγμένη;
- γ) Σήμερα πού χρησιμοποιούμε τέτοιες κατασκευές;

3

Σάρωσε για να επιλέξεις το σωστό.

© https://metsovomuseum.gr/wp-content/uploads/2015/04/GE_148_1.jpg

4 Παρατήρησε την εικόνα που δείχνει ένα αντίγραφο του μκηναϊκού αργαλειού και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Σε τι χρησίμευε αυτή η κατασκευή;
- β) Ποια πιστή σύζυγος στη μυθολογία χρησιμοποιούσε αυτή την κατασκευή; Για ποιον λόγο;

5 Σάρωσε για να μάθεις περισσότερα για τους αργαλειούς.

Το Μουσείο Αρχιμήδη

Το Μουσείο Αρχιμήδη **φιλοξενείται** μόνιμα στο κέντρο της Αρχαίας Ολυμπίας σε ένα διώροφο κτίριο που παραχώρησε ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας. Αυτό συμφωνήθηκε ομόφωνα από το διοικητικό **συμβούλιο** της πόλης της Αρχαίας Ολυμπίας και υποστηρίχθηκε τόσο από τον εμπορικό **σύλλογο** όσο και από τους ξενοδόχους της πόλης. Ο Αρχιμήδης ήταν μια μοναδική και κορυφαία ιδιοφυΐα στον πνευματικό κόσμο όλων των εποχών. Πέρασε στον παγκόσμιο πολιτισμό σπουδαίες διατριβές στους τομείς όλων των αρχαίων επιστημών και κυρίως έγινε το εφαλτήριο για την ανάπτυξη της σύγχρονης **επιστήμης**, ενώ παράλληλα επινόησε πολλές εφευρέσεις.

Η λέξη «φιλοξενείται» σημαίνει:

- α) παραχωρείται στέγη.
- β) επισκέπτεται.

Τα εκθέματα συνοδεύονται από πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό (στα ελληνικά και αγγλικά), όπως επεξηγηματικές ετικέτες και γιγαντιαίες αφίσες με πολλές πληροφορίες, αναλυτικά διαγράμματα, φωτογραφίες και πλήρεις **βιβλιογραφικές** αναφορές, ενώ πολλά από τα εκθέματα είναι διαδραστικά.

Ο Αρχιμήδης επινόησε πλήθος εφευρέσεων και ανακαλύψεων, μερικές από τις οποίες εξακολουθούν να είναι σε χρήση μέχρι σήμερα όπως οι γιγάντιοι γερανοί.

<https://archimedesmuseum.gr/en/>

6 Διάβασε το κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Πού βρίσκεται το Μουσείο Αρχιμήδη;
- β) Από τι υλικό συνοδεύονται τα εκθέματα του μουσείου;
- γ) Ποια κατασκευή του Αρχιμήδη χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα;
- δ) Το κείμενο που διάβασες είναι αφήγημα ή εξηγητικό κείμενο;

7 Βάλε \surd στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Το Μουσείο Αρχιμήδη φιλοξενείται προσωρινά σε ένα διώροφο κτίριο στο κέντρο της Αρχαίας Ολυμπίας.		
Ο Αρχιμήδης ήταν μια μοναδική και κορυφαία ιδιοφυΐα του πνευματικού κόσμου όλων των εποχών.		
Πολλά από τα εκθέματα είναι διαδραστικά.		
Τα εκθέματα συνοδεύονται από πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό.		
Το οπτικοακουστικό υλικό που συνοδεύει τα εκθέματα είναι γραμμένο μόνο στην ελληνική γλώσσα.		

8 Γράψε ποια είναι τα οπτικοακουστικά μέσα που συνοδεύουν τα εκθέματα του Μουσείου Αρχιμήδη.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

© <http://olympia.gr>

9

Γράψε μαζί με την ομάδα σου δύο λόγους για να επισκεφθεί κάποιος ένα μουσείο με αρχαίες κατασκευές.

.....

.....

.....

10

Παρατήρησε την εικόνα και εξήγησε πώς χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες αυτή την κατασκευή.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γιγάντιος γερανός με βαρούλκα και μοχλούς
Μουσείο του Αρχιμήδη

© <https://archimedesmuseum.gr/>

11

Μαζί με την ομάδα σου φανταστείτε ότι είστε κι εσείς εφευρέτες κι επινοείτε μια δική σας κατασκευή. Παρουσιάστε στην τάξη την εφεύρεσή σας, απαντώντας ολοκληρωμένα στις ερωτήσεις.

α) Πώς ονομάζεται;

.....

.....

.....

β) Σε τι χρησιμεύει;

.....

.....

.....

.....

γ) Από ποια μέρη αποτελείται;

.....

.....

.....

.....

δ) Πώς λειτουργεί;

.....

.....

.....

.....

12 Δημιουργήστε μια διαφήμιση που θα προβάλλει την κατασκευή σας.

Γ. Κατασκευές και
εφευρέσεις του Λεονάρντο
ντα Βίντσι

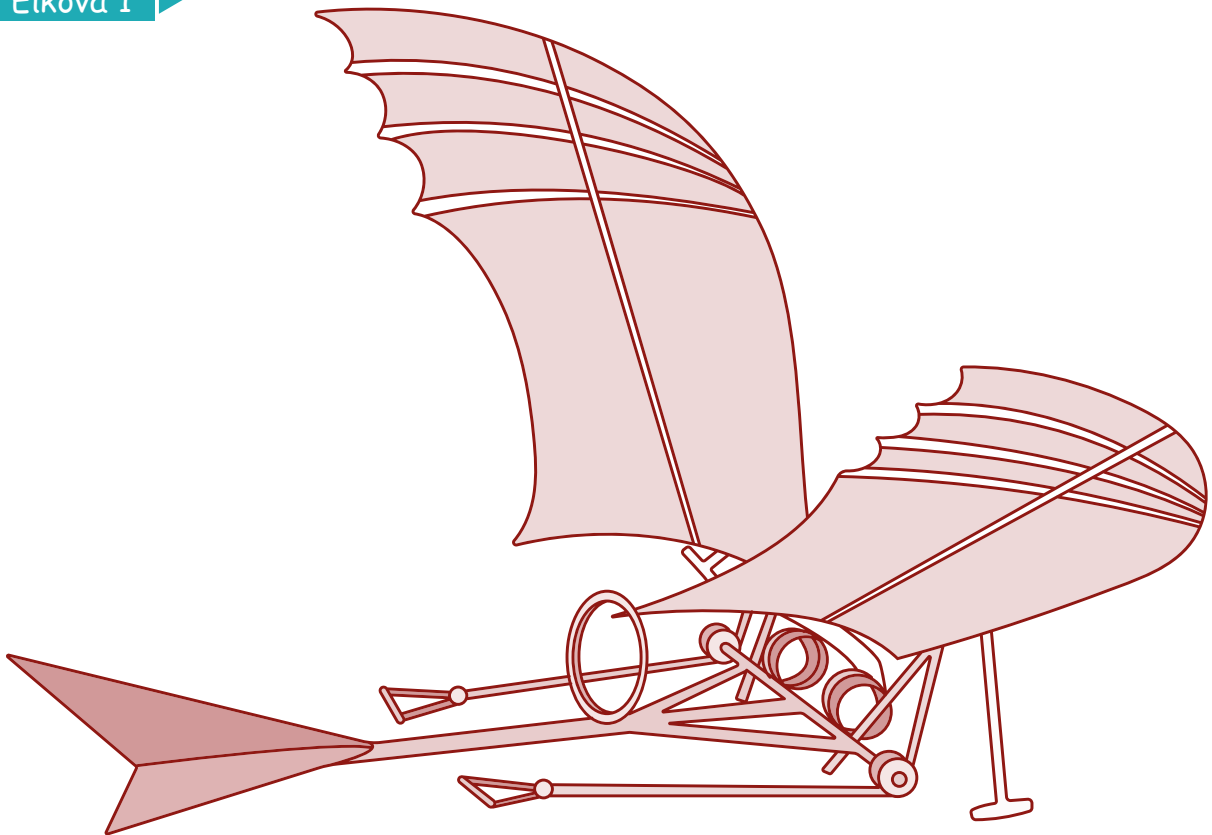

© Ntguilty - www.shutterstock.com

1 Παρατήρησε τις εικόνες και απάντησε στις ερωτήσεις.

Εικόνα 1

© www.shutterstock.com

Σχέδιο ιπτάμενης μηχανής
του Λεονάρντο Ντα Βίντσι

- α) Τι νομίζεις ότι παρουσιάζει; Μπορείς να περιγράψεις πώς θα λειτουργούσε;
- β) Είναι σύγχρονο έργο; Πώς το κατάλαβες;

Εικόνα 2 ▶

- γ) Από πόσα μέρη αποτελείται αυτή η κατασκευή;
- δ) Ποια νομίζεις ότι είναι η λειτουργία αυτής της κατασκευής;
- ε) Μπορείς να σκεφτείς το όνομα που θα έδωσε στην κατασκευή ο δημιουργός της;

© <https://www.museoscienza.org/>

Σχέδιο αλεξίπτωτου του Λεονάρντο Ντα Βίντσι

Εικόνα 3 ▶

© <https://www.museoscienza.org/>

Σχέδιο έλικα ιπτάμενης μηχανής

- στ) Αυτή η κατασκευή είναι σταθερή ή κινείται;
- ζ) Έχεις δει κάπου μια κατασκευή σαν και αυτή;

◀ Εικόνα 4

© www.shutterstock.com

- η) Τι σου θυμίζει αυτή η κατασκευή;
- θ) Από τι υλικό είναι φτιαγμένη;
- ι) Ποιες διαφορές έχει από ένα συνηθισμένο ποδήλατο;

2

Ποιος είχε τις ιδέες για αυτές τις κατασκευές; Σάρωσε για να τον ανακαλύψεις και να δεις και άλλες ιδέες του.

Ο μικρός Λεονάρντο

Η πρώτη φάση του ταξιδιού του ξεκινάει τη νύχτα της 15ης Απριλίου 1452, όταν η μαμά του, η Κατερίνα, τον φέρνει στον κόσμο. Ο πατέρας του, ο Πιέρο ντα Βίντσι, είναι ένας νεαρός **συμβολιογράφος**, που δεν θα παντρευτεί ποτέ τη μητέρα του Λεονάρντο, γιατί είναι **αγρότισσα**, ενώ αυτός ανήκει σε μια πλούσια οικογένεια του Βίντσι. Ο σερ Πιέρο, ωστόσο, αναγνωρίζει το παιδί και ο μικρός Λεονάρντο πηγαίνει να ζήσει με τους παππούδες του.

Η παιδική του ηλικία στην εξοχή

Μέχρι τα 13 του χρόνια, ο Λεονάρντο τριγυρίζει ελεύθερος στα χωράφια και στα λιβάδια γύρω από την αγροικία των παππούδων του, μαζί με τον θείο του, τον Φρα-

ντσέσκο, που του μεταδίδει μια **ανεξάντλητη** περιέργεια για ό,τι έχει να κάνει με τη φύση, την πρώτη αληθινή του δασκάλα.

Η περιέργεια θα τον ωθήσει να μάθει και να σπουδάσει πολλά και διαφορετικά πράγματα ως ενήλικας.

Carlo Carzan – Sonia Scalco, *Σκέψου όπως ο Λεονάρντο ντα Βίντσι*, Μεταίχμιο, 2020

Τι σημαίνει η λέξη «ανεξάντλητη»;

- α) Ασταμάτητη.
- β) Ανυπόμονη.

- 3 Εντόπισε στον χάρτη της Ιταλίας την Τοσκάνη και ανακάλυψε την περιοχή Βίντσι. Βρες το σπίτι που μεγάλωσε ο Λεονάρντο ντα Βίντσι και σάρωσε πάνω για να το δεις.

- 4 Διάβασε το κείμενο για το ξεκίνημα της ζωής του σπουδαίου μουσικού, ζωγράφου, γλύπτη, μηχανικού, αρχιτέκτονα, ανατόμου, αστρονόμου, εφευρέτη, φιλοσόφου, του Λεονάρντο ντα Βίντσι, και απάντησε στις ερωτήσεις.

α) Πότε γεννήθηκε ο Λεονάρντο;

.....

β) Πώς λεγόταν ο πατέρας του;

.....

γ) Ποια ήταν η πρώτη δασκάλα του;

.....

δ) Με ποιους μεγάλωσε ο Λεονάρντο;

.....

- 5 Σάρωσε για να επιλέξεις το σωστό.

6 Κύκλωσε όσες προτάσεις είναι σωστές.

- α) Ο Λεονάρντο γεννήθηκε το πρωί της 15ης Απριλίου 1452.
- β) Ο πατέρας του δεν παντρεύτηκε ποτέ τη μητέρα του.
- γ) Ο πατέρας και η μητέρα του ήταν αγρότες.
- δ) Παρατηρούσε τη φύση με περιέργεια.
- ε) Ο Λεονάρντο μεγάλωσε σε αγροικία.

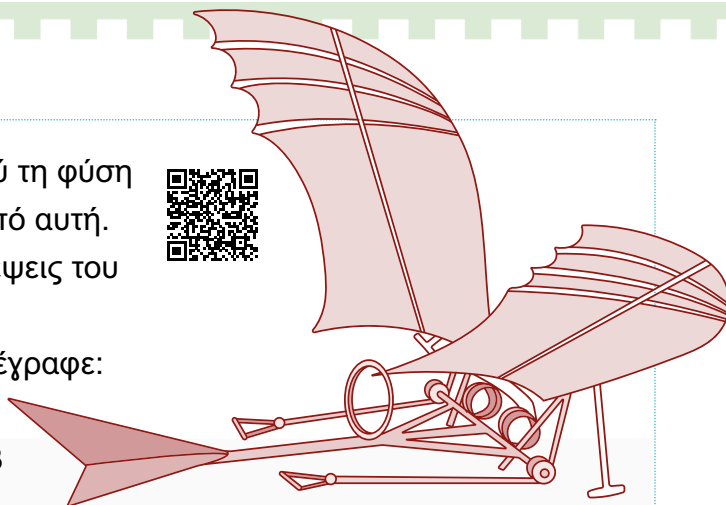
7 Αντιστοίχισε τις φράσεις που ταιριάζουν.

Ο Πιέρο ντα Βίντσι	■	■	μεταδίδει μια ανεξάντλητη περιέργεια για ό,τι έχει να κάνει με τη φύση.
Ο θείος του, ο Φραντσέσκο,	■	■	ο Λεονάρντο τριγυρίζει ελεύθερος στα χωράφια και στα λιβάδια γύρω από την αγροικία των παππούδων του.
Μέχρι τα 13 του χρόνια	■	■	ανήκει σε μια πλούσια οικογένεια του Βίντσι.
Η περιέργεια	■	■	θα τον ωθήσει να μάθει και να σπουδάσει πολλά και διαφορετικά πράγματα ως ενήλικας.
Ο μικρός Λεονάρντο	■	■	πηγαίνει να ζήσει με τους παππούδες του.

8 Ποιο ήταν το επάγγελμα του πατέρα του Λεονάρντο;

Ο μικρός Λεονάρντο παρατηρεί πολύ τη φύση και εμπνέεται τις **κατασκευές** του από αυτή. Αν υποθέσουμε ότι σημειώνει τις σκέψεις του σε ένα ημερολόγιο, θα μπορούσε για την κατασκευή της Εικόνας 1 να έγραφε:

Βίντσι, 3 Σεπτεμβρίου 1463

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

σήμερα είχα ξαπλώσει στο χορτάρι του χωραφιού και δεν χόρταινα να βλέπω το υπέροχο χρώμα του ουρανού. Όπως είχα το βλέμμα στον ουρανό, παρατήρησα τα πουλιά που πετούσαν μακριά και δεν μπορούσα ύστερα από λίγο να τα διακρίνω. Πόσο θα ήθελα να μπορούσα κι εγώ να απολαύσω μια τέτοια πτήση! Όταν μεγαλώσω, θα σχεδιάσω μια μηχανή που θα με βοηθήσει να πετάξω σαν πουλί. Τι χρειάζεται ένα πουλί για να πετάξει;

1. Μεγάλα φτερά. Η κατασκευή μου λοιπόν θα έχει δύο μεγάλα φτερά, δεξιά κι αριστερά, φτιαγμένα από ξύλο. Θα είναι τουλάχιστον δύο φορές μεγαλύτερα από το ύψος μου.
2. Ουρά. Κι αυτή μεγάλη, σε σχήμα σαΐτας. Θα τη βάλω στο πίσω μέρος της κατασκευής μου, για να ισορροπεί.

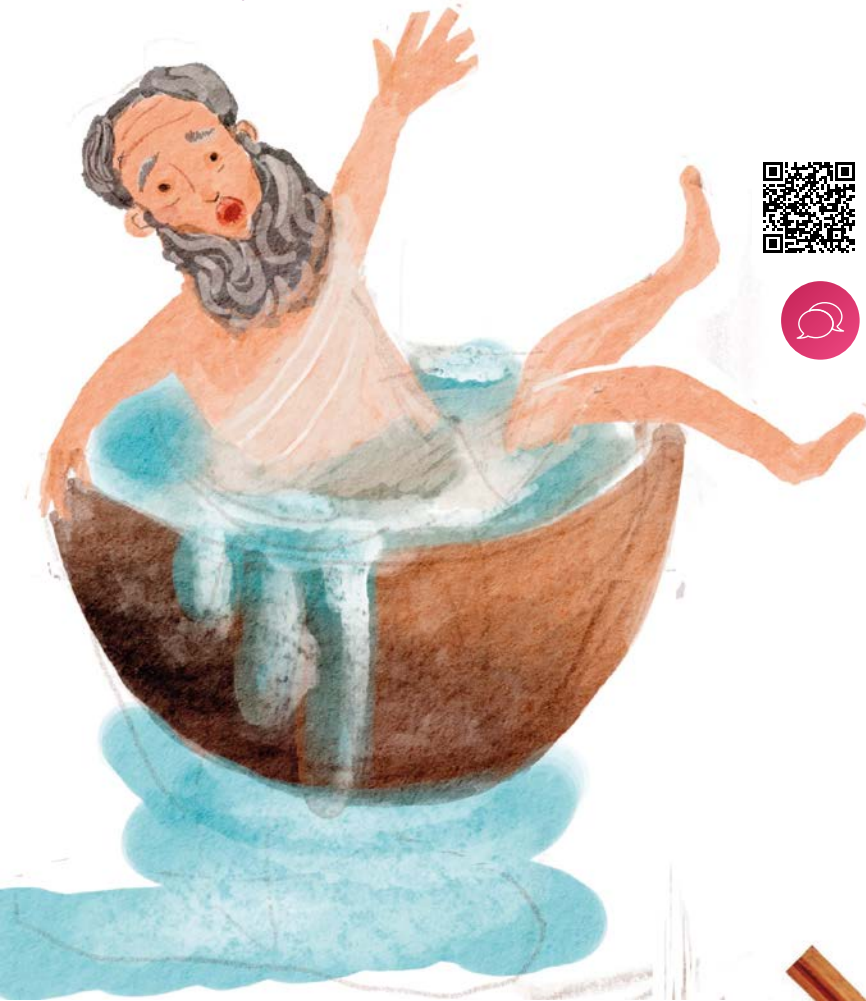
Πώς θα στέκομαι όμως; Λοιπόν, δεν θα έχω όρθια στάση, αλλά το στήθος μου προς τα εμπρός. Άρα η κατασκευή μου πρέπει να έχει επίσης:

3. Μια θέση που θα μπαίνω και θα ακουμπώ το στήθος μου σε ένα ίσιο κοντάρι. Με τις παλάμες μου θα κρατιέμαι από τις άκρες του κι έτσι θα το κατευθύνω όπου θέλω.
4. Πώς θα κουνώ τα φτερά μου; Μόνο τα πόδια μου έχω ελεύθερα. Άρα, θα ενώσω τα φτερά με μοχλούς που θα κινώ με τα πόδια μου. Αναρωτήθηκα αν κάποια μέρα θα μπορούσαν οι άνθρωποι να πετούν.

Συγγραφική ομάδα

Εύρηκα!

Δ. Επαναληπτική ενότητα

1 Σάρωσε για να ακούσεις μια ιστορία για τον Αρχιμήδη. Πριν ξεκινήσει η αφήγηση, απάντησε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

- α) Ποιο ήταν το πρόβλημα του βασιλιά;
- β) Ποια λέξη είπε ο Αρχιμήδης όταν σκέφτηκε τη λύση του προβλήματος;
- γ) Ποια λύση βρήκε για το πρόβλημα;

2 Παρατήρησε την παρακάτω εικόνα και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Από τι υλικό είναι φτιαγμένη η κατασκευή;
- β) Σε τι μπορεί να χρησιμεύει;
- γ) Σήμερα από τι υλικά κατασκευάζονται τα εργαλεία των εργατών;

© Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας Κοτσανά.
<https://kotsanas.com/>

3 Ένωσε κάθε κατασκευή με την αντίστοιχη εξελιγμένη μορφή της.

© <https://kotsanas.com/>

Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας Κοτσανά.

© www.shutterstock.com

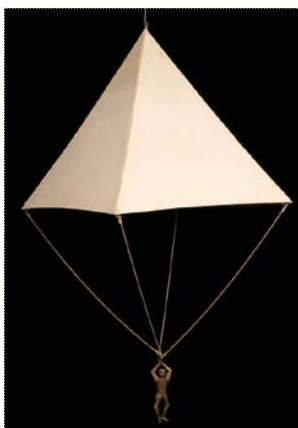

© <https://www.museoscienza.org/>

© <https://www.archaologia.gr/>

Ναυτικό Μουσείο Κρήτης

© <https://www.museoscienza.org/>

© www.shutterstock.com

4 Παρατήρησε τις εικόνες και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Σε καθεμία από τις εξελεγμένες κατασκευές, ποιο στοιχείο διατηρήθηκε ίδιο με την αρχική κατασκευή;
- β) Σε καθεμία από τις εξελεγμένες κατασκευές, ποιο καινούργιο στοιχείο προστέθηκε;

5 Σάρωσε για να δεις ένα παιχνίδι σκέψης.

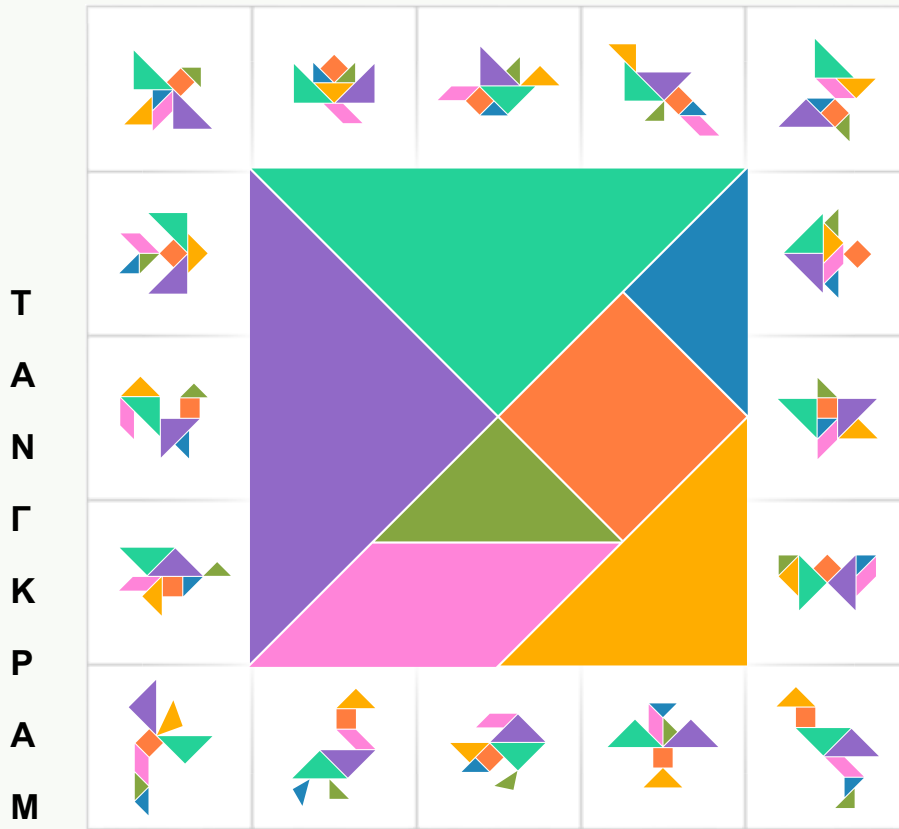
6 Εξήγησε πώς παίζεται αυτό το παιχνίδι.

Από τι υλικό
είναι φτιαγμένο;

Τι μέγεθος και τι σχήμα
έχει; Είναι φορητή ή σταθερή
κατασκευή;

Ποια βήματα
πρέπει να ακολουθήσει
κάποιος για να ολοκληρώσει
με επιτυχία το παιχνίδι;

Πώς ωφελείται
κάποιος που θα
ασχοληθεί με αυτό το
παιχνίδι;

© shutterstock.com

7

Αντίστοιχα σημερινά παιχνίδια με του Αρχιμήδη είναι το τάνγκραμ και το παζλ. Παρουσίασε μαζί με την ομάδα σου αυτά τα παιχνίδια.

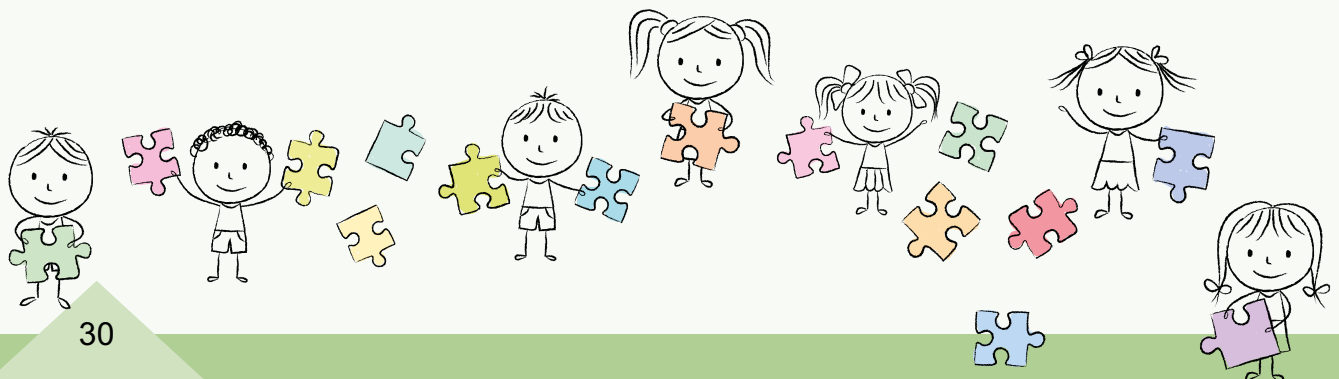
.....

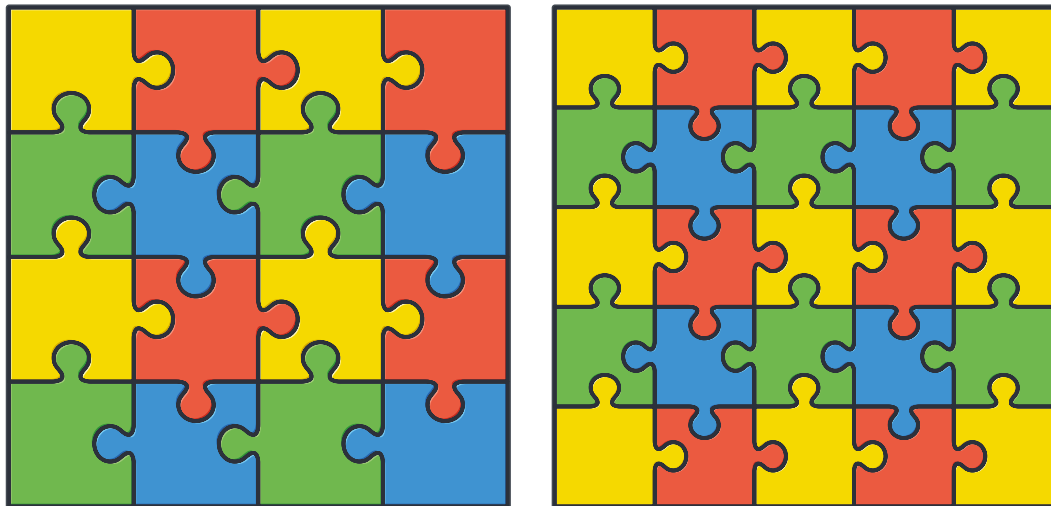
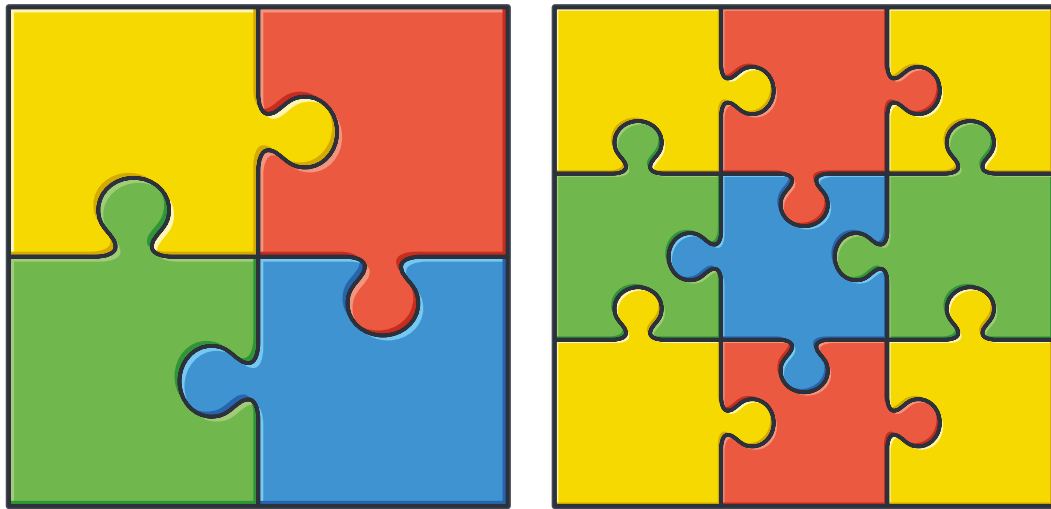
.....

.....

.....

.....

Π
Α
Ζ
Λ

© shutterstock.com

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8 Σάρωσε για να διαβάσεις οδηγίες κατασκευής μίας μάσκας.

9 Γράψε τι είδους κείμενο είναι.

Για να βρείτε το βιβλίο που ψάχνετε ανεβείτε στον 2ο όροφο της βιβλιοθήκης, πηγαίnete στον τρίτο διάδρομο και αναζητήστε τον αριθμό Κ3562.

Η δανειστική βιβλιοθήκη του Δήμου Κέρκυρας την επόμενη εβδομάδα θα παραμείνει κλειστή λόγω εργασιών.

Λένα,
θα τα πούμε την Παρασκευή το απόγευμα στην παρουσίαση του καινούργιου μου βιβλίου στον χώρο της δημοτικής βιβλιοθήκης.
Φιλιά, Λευτέρης

Σας προσκαλούμε στα εγκαίνια της σχολικής μας βιβλιοθήκης που θα γίνουν το Σάββατο 8-2-2025 και ώρα 11 π.μ.

Για να φτάσετε στη βιβλιοθήκη, προχωρήστε ευθεία, στο τρίτο στενό δεξιά και αμέσως αριστερά.

Λογοτεχνικά
Κόμικς
Αστυνομικά
Ποίηση
Επιστημονικά

Ενοικιάζεται χώρος κατάλληλος για δημοτική βιβλιοθήκη, 150 τ.μ., ισόγειο, WC, air condition, Πληροφορίες στο τηλ: 6945321456

Παίζοντας με το όνομά σου

Στο εργαστήριο του Βερόκιο, ο Λεονάρντο δουλεύει με προσοχή. Αλλά είναι μεγάλος πλακατζής. Του αρέσουν πολύ τα παιχνίδια, ειδικά αυτά με τις λέξεις, κι έτσι συχνά υπογράφει με έναν αναγραμματισμό του ονόματός του, μπερδεύει δηλαδή τα γράμματα και αντί για ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ γράφει ΟΛΕΑΝΤΡΟ, που στα ιταλικά σημαίνει πικροδάφνη.

Carlo Carzan – Sonia Scalco, *Σκέψου όπως ο Λεονάρντο ντα Βίντσι*, Μεταίχμιο, 2020

11

Δοκίμασε να ανακατέψεις όλα τα γράμματα του ονόματός σου και να φτιάξεις όσο περισσότερες λέξεις μπορείς, όπως στο παράδειγμα.

ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

ελιά, Βίντσι, τόνος, έλος, τσάντα, όλα, ένας, τρία κ.λπ.

12

Γράψτε κι εσείς τα ονόματα των παιδιών της ομάδας σας με αστείους αναγραμματισμούς και αφήστε τα υπόλοιπα παιδιά της τάξης να μαντέψουν ποιο όνομα είναι το καθένα.

Σε αυτή την ενότητα έμαθα:	Πολύ 	Λίγο 	Καθόλου
Γιατί χρειαζόμαστε οδηγίες στη ζωή μας.			
Να κατασκευάζω οδηγίες για ένα παιχνίδι.			
Κατασκευές των αρχαίων Ελλήνων.			
Να περιγράψω μια κατασκευή.			
Να χρησιμοποιώ πληροφορίες από ένα ενημερωτικό φυλλάδιο.			
Να αποτυπώνω τις σκέψεις μου σε ένα ημερολόγιο.			

8η ΕΝΟΤΗΤΑ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Σε αυτή την ενότητα
θα μάθεις:

- Για τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαιότητα και σήμερα.
- Για διάφορα ομαδικά αθλήματα.
- Για σπουδαίους αθλητές.
- Τι είναι συνέντευξη.
- Να σχεδιάζεις μία πρόσκληση για αθλητική εκδήλωση.
- Πώς να αναλύεις ένα ποίημα.

Λέξεις-κλειδιά

Ολυμπιακοί Αγώνες,
ατομικά και ομαδικά
αθλήματα

- A. Ολυμπιακοί Αγώνες και αρχαία Ελλάδα
- B. Ατομικά και ομαδικά αθλήματα
- Γ. Συνεντεύξεις - Ρωτώ και μαθαίνω για τον αθλητισμό
- Δ. Επαναληπτική ενότητα

© <https://www.hoc.gr/hocnews/afi-tis-olympiakis-flogas/>

Λέξεις-κλειδιά που θα βοηθήσουν

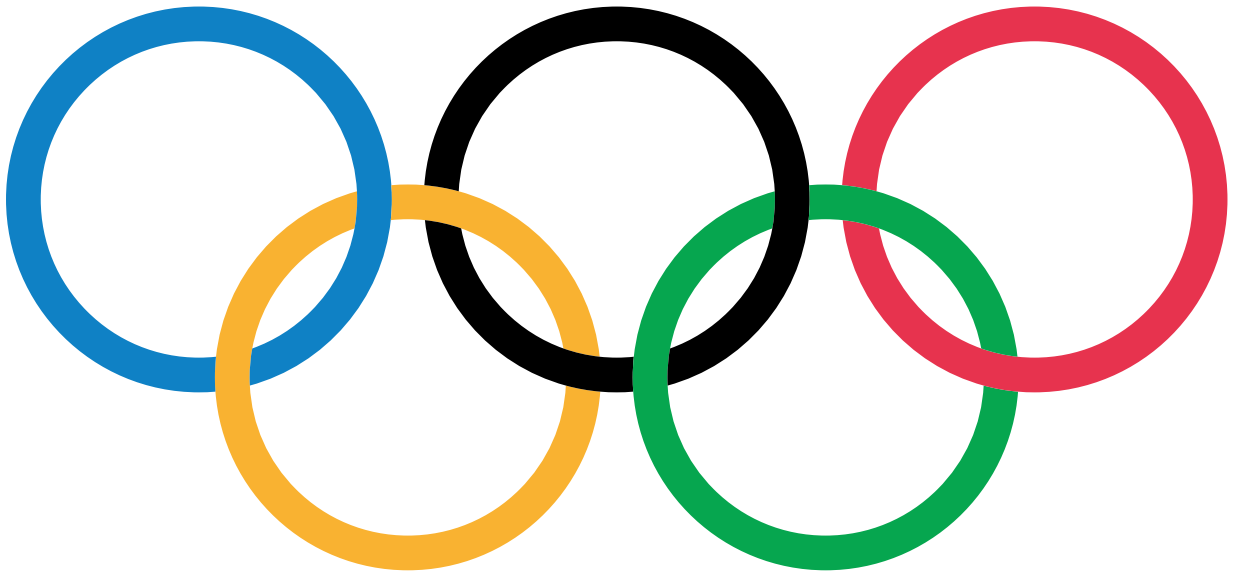
ολυμπιακό πνεύμα, ομαδικό άθλημα, ατομικό άθλημα, ευγενής άμιλλα

Α. Ολυμπιακοί Αγώνες και αρχαία Ελλάδα

1 Παρατήρησε την εικόνα και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α)** Γνωρίζεις τι συμβολίζουν οι κύκλοι;
- β)** Θυμάσαι πού τους έχεις δει;

Ολυμπιακοί κύκλοι

Πρόκειται για το σύμβολο των Ολυμπιακών Αγώνων που στολίζει την ολυμπιακή σημαία. Πέντε κύκλοι που συμπλέκονται και συμβολίζουν τις πέντε κατοικήσιμες ηπείρους και την ενότητά τους μέσα από τον αθλητισμό: Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Αμερική, Ωκεανία.

Πηγή: Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή

<https://www.hoc.gr/olympic-games-symbols/#olympiako-emvlima>

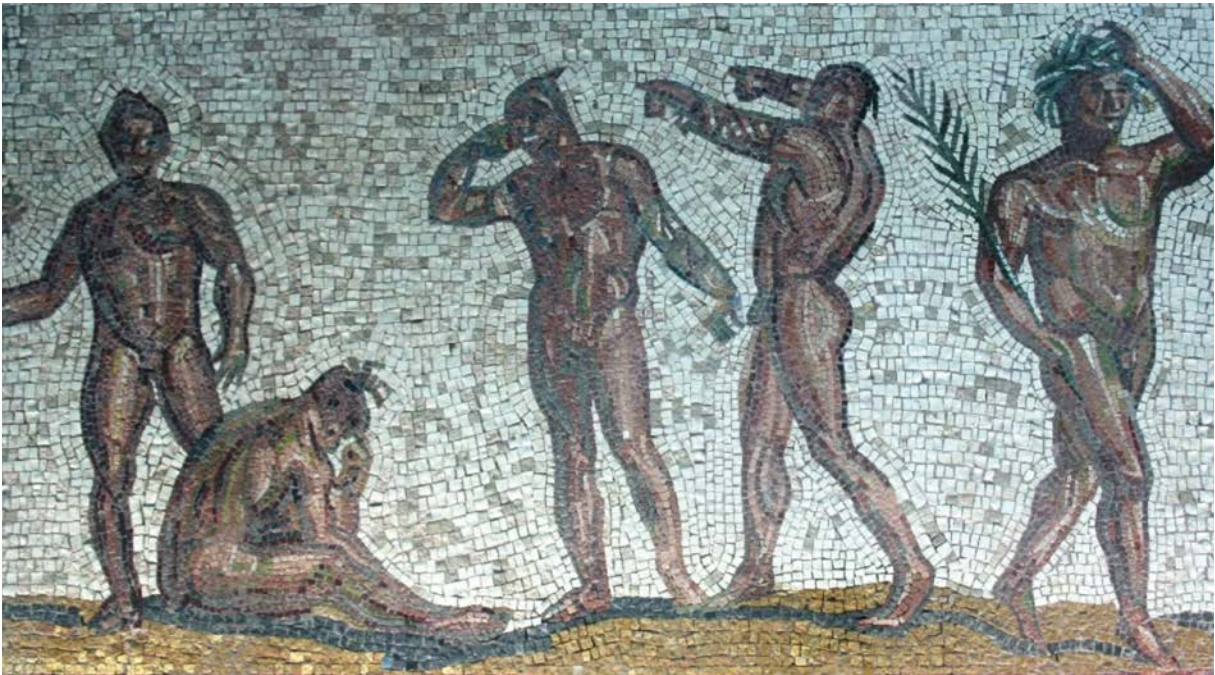

2

Παρακολούθησε το βίντεο με πληροφορίες για τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην αρχαιότητα και συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις.

- α) Οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα είχαν καθαρά
 χαρακτήρα.
- β) Ήταν αφιερωμένοι στον πατέρα θεών και ανθρώπων, τον
- γ) Αρχικά οι αγώνες διαρκούσαν
- δ) Το πρώτο και μοναδικό αγώνισμα των αγώνων αρχικά ήταν
-
- ε) Σταδιακά οι αγώνες καθιερώθηκε να διαρκούν
 ημέρες και τα αγωνίσματα συνολικά σε αριθμό ήταν
- στ) Το Πελόπιο είναι ταφικό μνημείο, ένας τύμβος αφιερωμένος στον μυθικό ιδρυτή των Ολυμπιακών Αγώνων, τον
- ζ) Τα πιο σημαντικά πρόσωπα των αγώνων ήταν οι

Ολυμπιακοί αγώνες και αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα

Η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων

Από όλους τους πανελλήνιους αγώνες στην αρχαία Ελλάδα οι σημαντικότεροι γίνονταν στην Ολυμπία. Σύμφωνα με τη μυθολογία, πρώτοι αγωνίζονταν οι θεοί. Από τότε η Ολυμπία μετατράπηκε σε κέντρο πανελλήνιων αγώνων και διατηρούσε κατάλογο Ολυμπιονικών. Η έναρξη των αγώνων υπολογίζεται πως έγινε το 776 π.Χ. Ο Θεοδόσιος Α΄ καταργεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες το 393 μ.Χ. και για 1.500 χρόνια σταματά η διοργάνωσή τους. Το 1894 ένας φιλέλληνας Γάλλος, ο βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν, πρότεινε να ξεκινήσει πάλι αυ-

τή η τόσο σημαντική **αθλητική** διοργάνωση. Έτσι, το 1896 ξαναξεκινούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες με διοργανώτρια πόλη την Αθήνα. Από τότε συνεχίζονται έως σήμερα.

Συγγραφική ομάδα

<https://www.hoc.gr/olympic-games/>

3 Από πού πήραν το όνομά τους οι Ολυμπιακοί Αγώνες;

.....

.....

4 Ποιος σταμάτησε τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων;

.....

5 Συζήτησε μαζί με την ομάδα σου και γράψε γιατί κατά τη γνώμη σου επιλέχθηκε η Αθήνα ως διοργανώτρια πόλη για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 1896.

.....

.....

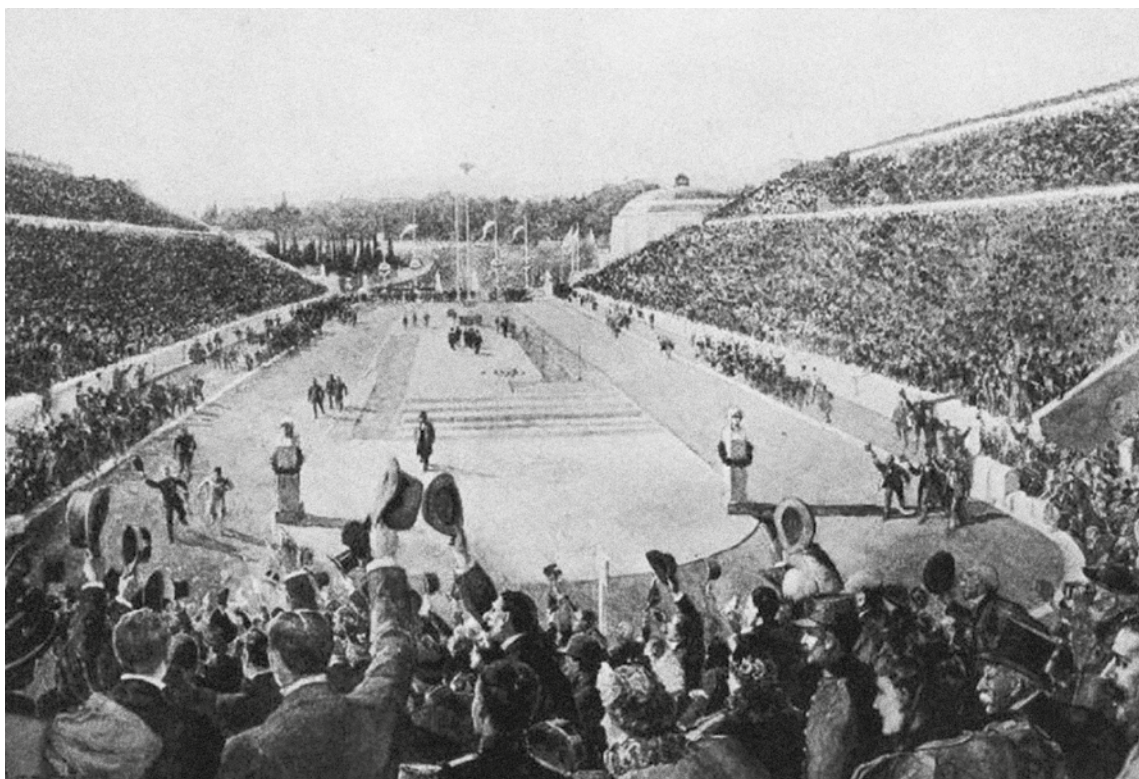
.....

.....

.....

.....

.....

© <https://olympicwinners.gr/>

Καλημέρα, Ελπίδα

Δύο κορίτσια, η Ελπίδα και η Αλεξανδριανή, μοιράζονται μια δυνατή φιλία, πάθος για τη γνώση και θαυμασμό για τα ιδανικά του ελληνισμού. Ζουν τέσσερα χρόνια (1892-1896) γεμάτα σημαντικά γεγονότα σχετικά με την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα.

Σεπτέμβριος 1895

Αγαπημένη μου Αλεξανδριανή,
σου γράφω λαχανιαστά, θέλω να σου μιλήσω για κάτι υπέροχο που μου συνέβη σήμερα, κάτι που δεν το φανταζόμουν ούτε στα πιο τρελά μου όνειρα.

Με παρακάλεσαν από την Ολυμπιακή Επιτροπή Αγώνων –όπου εργάζομαι εθελόντρια– «να πεταχτώ» ως την Ασκληπιού 3 να πάρω έναν φάκελο και να τους τον παραδώσω.

«Πετάχτηκα» κι εγώ η έρημη! Πετώντας, όμως, συντονίστηκα με το μυαλό μου (που είναι, μεταξύ μας, πολλές φορές αργόστροφο, κλείνει η παρένθεση) και θυμήθηκα ότι στην Ασκληπιού –εδώ και δύο χρόνια– έμενε ο **Παλαμάς** κι ότι αυτός ο φάκελος μάλλον έπρεπε να περιέχει τον **ύμνο** των Ολυμπιακών Αγώνων, που του είχαν αναθέσει ο Βακέλας και ο Τιμολέων Φιλήμων. Έπρεπε να τον έχουν στα χέρια τους για να τον δώσουν στον Σαμάρρα, που περίμενε να τον **μελοποιήσει!**

Μ' έπιασε ζαλάδα. Το χτυποκάρδι μου έπρεπε να το άκουγαν οι περαστικοί. Ανέβηκα κάπου τρία τέσσερα εξωτερικά μαρμάρινα σκαλιά και χτύπησα το κουδούνι. Είχα σχεδιάσει στο μεταξύ βιαστικά δυο τρία λογάκια θαυμασμού να του πω για την ποίησή του. Αμ δε! Πέρασα στο γραφείο του, φορτωμένο με βιβλία και χαρτιά. Από πίσω μια βιβλιοθήκη έγερνε κι αυτή από το βάρος των βιβλίων. Μόλις σήκωσε τα δασωμένα φρύδια του, και μου έριξε μια ματιά, ένιωσα πανικό. Τα ξέχασα όλα.

«Καλή μου, κόρη», τον άκουσα να λέει, τραύλισα δυο λόγια, ούτε θυμάμαι πια τι είπα, μου έδωσε τον φάκελο που είχε επάνω στο γραφείο του, «ιδού, καλή μου κόρη», ξανάπε, έκανα μεταβολή κι έφυγα, σαν καταζητούμενη που βιαζόταν να γυρίσει στο κρησφύγετό της. [...]

Βρέθηκα αντιμέτωπη με τον ογκόλιθο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, **σάστισα** και δεν είπα λέξη. Δεν έβγαλα κιχ. Δεν τρώγομαι με τίποτα, Αλεξανδριανή, ούτε με ξινό τραχανά.

Ύστερα ξαναπήρε στροφές το τεμπέλικο μυαλό μου και σκέφτηκα ότι, αφού ο φάκελος ήταν ανοιχτός και μ' έκαιγε η περιέργεια, θα μπορούσα να διαβάσω το περιεχόμενό του. Δεν ήταν σωστό, αλλά δεν είχα κάνει και τίποτα σωστό ως εκείνη την ώρα. Έβγαλα το χαρτί από μέσα, διάβασα τον ύμνο γραμμένο με τα χέρια του ποιητή και...

Αγγελική Βαρελλά, *Καλημέρα, Ελπίδα*, Πατάκης, 2003

Αφίσα 'Υμνου
των Ολυμπιακών Αγώνων
1896

© <https://upload.wikimedia.org/>

Τι σημαίνει η λέξη «σάστισα»;

- α) Έφυγα γρήγορα γρήγορα.
- β) Έχασα την ψυχραιμία μου μπροστά σε κάτι θαυμαστό.

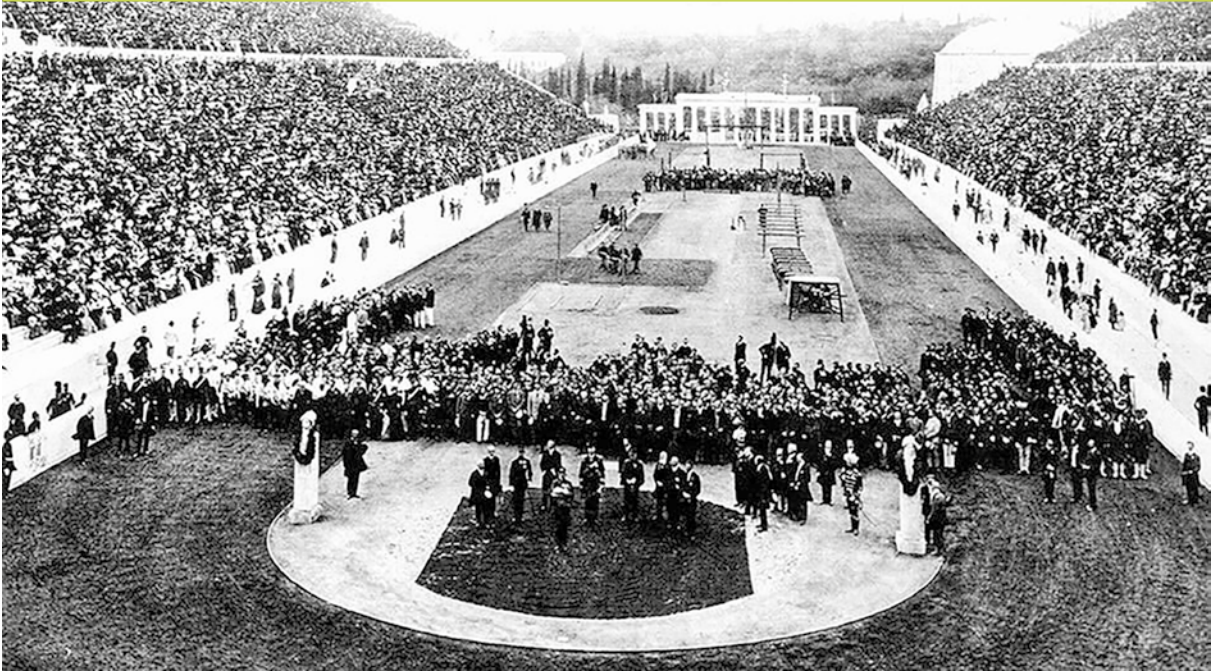

6 Διάβασε την παραπάνω επιστολή και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Με ποιον τρόπο επικοινωνεί η Ελπίδα με την Αλεξανδριανή;
- β) Τι ζήτησαν τα μέλη της Ολυμπιακής Επιτροπής Αγώνων από την Ελπίδα;
- γ) Σε τίνος το σπίτι πήγε η Ελπίδα;
- δ) Τι περιείχε ο φάκελος;

7 Σάρωσε και μάθε περισσότερες πληροφορίες για τον ύμνο των Ολυμπιακών Αγώνων. Στη συνέχεια απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις.

© Wikipedia

Τελετή έναρξης στο Παναθηναϊκό Στάδιο

- Οι ύμνοι είναι:
 - α)** σίχοι με μουσική επένδυση.
 - β)** παραδοσιακά τραγούδια γραμμένα από τον λαό.
- Πότε και πού έγινε η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων;
 - α)** Το 2004 στην Ολυμπία.
 - β)** Το 1896 στην Αθήνα.
- Ο Σπύρος Σαμάρας ήταν:
 - α)** σημαντικός Επτανήσιος συνθέτης.
 - β)** διακεκριμένος ποιητής.
- Η έναρξη των Αγώνων το 1896 συνέπεσε:
 - α)** με τον εορτασμό της εθνικής επετείου της 25ης Μαρτίου.
 - β)** με τον θρησκευτικό εορτασμό των Χριστουγέννων.

- Σε ποιο στάδιο έγιναν οι Αγώνες το 1896;
- α) Στο Ολυμπιακό Στάδιο Αθηνών.
- β) Στο Παναθηναϊκό Στάδιο (γνωστό ως Καλλιμάρμαρο).

8 Περιγράψω το άθλημα που μου αρέσει.

Ποιο άθλημα μου αρέσει;
Από πότε το γνωρίζω;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γιατί μου αρέσει
αυτό το άθλημα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ποιοι είναι οι βασικοί
κανόνες αυτού
του αθλήματος;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

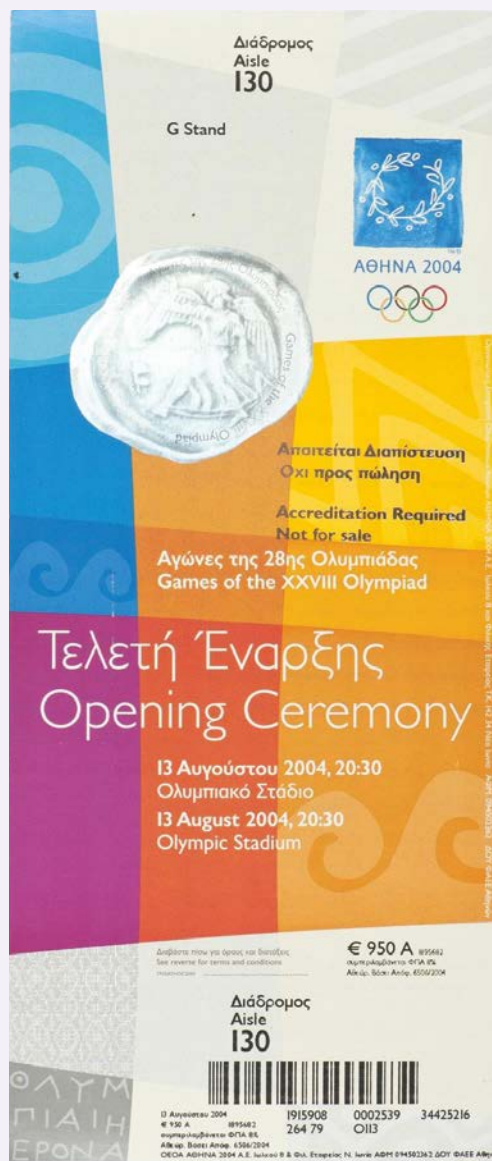

9 Παρατήρησε το εισιτήριο και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Τι μπορεί να παρακολουθήσει κανείς όταν αγοράσει αυτά τα δύο εισιτήρια;
 β) Πόσο κοστίζει;
 γ) Πότε έγινε η τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων;

Εισιτήριο Ολυμπιακών Αγώνων 2004

© <http://www.olympicmuseum-thessaloniki.org/>

Πηγή: Ολυμπιακό Μουσείο Θεσσαλονίκης

10 Συζήτησε μαζί με την ομάδα σου την τιμή του εισιτηρίου και γράψε τα συμπεράσματά σας.

.....

.....

.....

.....

.....

Ζωγράφισε μία κονκάρδα με το άθλημα που περιέγραψες.

Β. Ατομικά
και ομαδικά
αθλήματα

1

Παρακολούθησε με την ομάδα σου ένα βίντεο για το άθλημα της αντισφαίρισης και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Σε ποιο αγώνισμα αγωνίζονται οι αθλητές;
- β) Ποια πρόσωπα βλέπεις στον αγωνιστικό χώρο; Μπορείς να αναγνωρίσεις τον ρόλο του καθενός;
- γ) Σε ποια αθλητική οργάνωση συμμετέχουν;
- δ) Συζήτησε μαζί με την ομάδα σου τις δυσκολίες του συγκεκριμένου αθλήματος.

Κανονισμοί αντισφαίρισης (τένις)

Η αντισφαίριση (τένις) παίζεται με μια ρακέτα και μια μπάλα σε ένα γήπεδο που χωρίζεται στη μέση από ένα δίχτυ (φιλέ).

Σκοπός του παιχνιδιού είναι να περάσει η μπάλα πάνω από το φιλέ και να πέσει στην περιοχή του αντιπάλου χωρίς αυτός να μπορεί να την επιστρέψει.

Κάθε παιχνίδι (game) ξεκινά με το σερβίς.

Κάθε παιχνίδι κρίνεται σε τέσσερις **πόντους**: Ο πρώτος ονομάζεται 15, ο δεύτερος 30 και ο τρίτος 40. Με τον τέταρτο ολοκληρώνεται το παιχνίδι υπέρ του αθλητή ή ζευγαριού που τον κατακτά, με την προϋπόθεση να έχει τουλάχιστον δύο πόντους διαφορά από τον αντίπαλο.

Σε περίπτωση ισοπαλίας, ο αγώνας συνεχίζεται μέχρι την εξασφάλιση της διαφοράς. Νικητής ανακηρύσσεται ο αθλητής ή το ζευγάρι που θα κατακτήσει τρία νικητήρια «σετ» (δύο για τις γυναίκες) των έξι παιχνιδιών το καθένα.

Το Ολυμπιακό τουρνουά αντισφαίρισης **στηρίζεται** σε αγώνες νοκ άουτ. Κάθε παίκτης που χάνει βγαίνει από τα παιχνίδια.

Οι νικητές αγωνίζονται στον μεγάλο τελικό για το χρυσό μετάλλιο και οι ηττημένοι στον μικρό τελικό για το χάλκινο μετάλλιο.

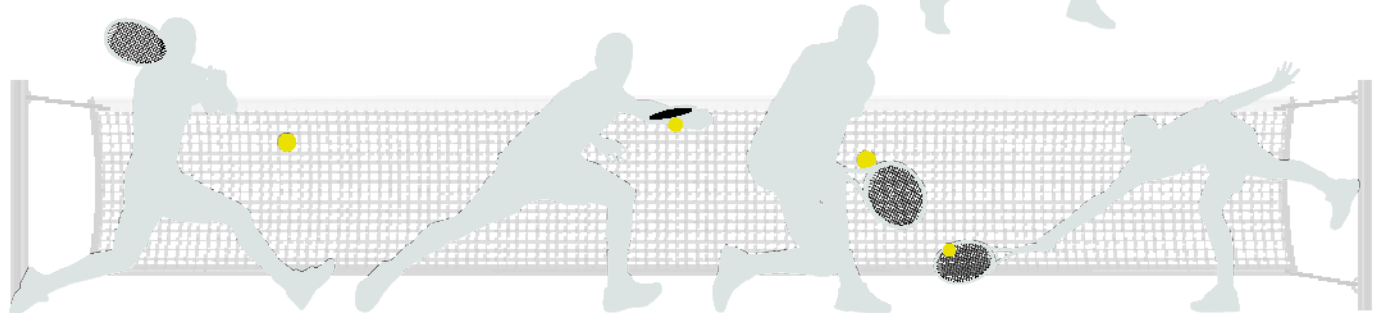
Το Ολυμπιακό μου λεύκωμα, ΓΓ Ολυμπιακής Αξιοποίησης, Υπ. Πολιτισμού, 2005

2 Διάβασε το κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Με τι παίζεται το τένις και σε τι γήπεδο;
- β) Ποιος είναι ο σκοπός του παιχνιδιού;

3 Ποιοι είναι οι πόντοι στο τένις; Τι συμβαίνει σε περίπτωση ισοπαλίας;

.....

.....

.....

.....

4 Συζήτησε με την ομάδα σου και γράψε γιατί κατά τη γνώμη σου:

- α) τα αθλήματα έχουν συγκεκριμένους κανόνες;
- β) υπάρχουν διαιτητές κατά τη διεξαγωγή αγώνων;

.....

.....

.....

.....

Πώς ξεκίνησε το τένις;

Υπάρχουν πολλές φήμες για τη γέννηση του συγκεκριμένου αθλήματος. Κάποιοι λένε ότι η αντισφαίριση, όπως και άλλα παιχνίδια με μπάλα, έχει ρίζες στην αρχαία Ελλάδα. Μακρινός πρόγονος είναι το παιχνίδι «σφαιριστική» (5ος αιώνας π.Χ.), το οποίο παιζόταν με μία μεγάλη ελαφριά μπάλα και τα χτυπήματα γίνονταν με τις χροθιές ή τους ώμους. Με την πάροδο των χρόνων οι παίκτες άρχισαν να χρησιμοποιούν ένα τετράγωνο κομμάτι ξύλου. Το στερέωναν με θηλιά στον **πήχη** του χεριού και προσπαθούσαν με αυτό να χτυπήσουν την μπάλα στον αέρα. Ακόμη, λένε ότι τα χρόνια του Μεσαίωνα, σε μοναστήρια, μοναχοί έπαιζαν ένα άθλημα που θεωρείται ο πρόδρομος του σημερινού τένις.

Κάποιοι άλλοι πάλι λένε ότι το τένις έχει τις ρίζες του σ' ένα παιχνίδι που πρωτοξεκίνησε να παίζεται από Γάλλους ευγενείς τον 13ο αιώνα και ονομαζόταν «το παιχνίδι της παλάμης». Ξεκίνησε να παίζεται στις μεγάλες σάλες των παλατιών της Γαλλίας, αρχικά με μια μπάλα που τη χτυπούσαν με την παλάμη, ενώ σύντομα γι' αυτόν τον σκοπό χρησιμοποιήθηκαν οι πρώτες ρακέτες.

Τέλος, άλλοι λένε ότι το σύγχρονο τένις ξεκινά το 1856, όταν οι Alex Ryder και Joao Batista Pereira έπαιζαν ένα παιχνίδι που το ονόμασαν «πελότα».

Ποιο σημείο είναι ο **πήχη** στο χέρι μας; Τι σημαίνει η έκφραση «**ανεβάζω τον πήχη**»;

<https://grdiscovery.com/i-istoria-toy-tenis/>

5 Βάλε \surd στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Είμαστε σίγουροι για την προέλευση του αθλήματος του τένις.		
Η «σφαιριστική» παιζόταν με μία μεγάλη, βαριά μπάλα.		
Με την πάροδο του χρόνου στη «σφαιριστική» χρησιμοποιήθηκε ένα τετράγωνο κομμάτι ξύλου για να χτυπά την μπάλα.		
Το «παιχνίδι της παλάμης» παιζόταν τα χρόνια του Μεσαίωνα σε μοναστήρια.		
Το παιχνίδι «pelota» ξεκίνησε να παίζεται το 1856.		

6 Πότε χρησιμοποιήθηκαν οι πρώτες ρακέτες;

.....

.....

7 Σε ποιες χρονικές περιόδους αναφέρει το κείμενο ότι γεννήθηκε το άθλημα;

.....

.....

.....

.....

8 Ποια άλλα αθλήματα με μπάλα γνωρίζεις;

.....

.....

9

Έχετε μία μπάλα, ένα μαντίλι, δύο ζωγραφισμένους κύκλους στο έδαφος και δύο ομάδες των πέντε παιδιών η καθεμία. Μαζί με την ομάδα σου βάλτε φαντασία και φτιάξτε ένα παιχνίδι. Στη συνέχεια, γράψτε τους κανόνες του.

A large rectangular area with horizontal dotted lines for writing the rules of the game.

10 Βάλε τα παρακάτω αθλήματα στην κατηγορία που ανήκουν.

ποδόσφαιρο

ξιφασκία

σκοποβολή

μπάσκετ

βόλει

ποδηλασία

χάντμπολ

άρση βαρών

κολύμβηση

ενόργανη γυμναστική

πόλο

καλλιτεχνική κολύμβηση

ΑΤΟΜΙΚΑ	ΟΜΑΔΙΚΑ

11 Αντιστοίχισε τους ξένους όρους των αθλημάτων με τους ελληνικούς.

χειροσφαίριση	■	■	μπάσκετ
πετοσφαίριση	■	■	χάντμπολ
καλαθοσφαίριση	■	■	βόλει
υδατοσφαίριση	■	■	τένις
αντισφαίριση	■	■	πόλο

12

Παρατήρησε μαζί με την ομάδα σου τις παρακάτω αφίσες και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Για ποιο θέμα μάς ενημερώνει η κάθε αφίσα;
- β) Πού και πότε θα γίνουν οι αγώνες ποδοσφαίρου σύμφωνα με την πρώτη;

© <https://sportdrama.gr/>

© <https://super-fm.gr/>

13

Τι πληροφορίες μαθαίνεις για τη Βόρεια Ευρώπη και την Αμερική από τη δεύτερη αφίσα;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 1 Σάρωσε για να παρακολουθήσεις με την ομάδα σου ένα βίντεο για το αγώνισμα του τρίαθλου από προπονητές και αθλητές του συγκεκριμένου αθλήματος.

Γ. Συνεντεύξεις
- Ρωτώ και μαθαίνω
για τον αθλητισμό

- 2 Από ποια επιμέρους αθλήματα αποτελείται το τρίαθλο;

- 3 Η απόσταση δρόμου με ποδήλατο στο τρίαθλο είναι:

- α) 30 χλμ.
β) 40 χλμ.
γ) 45 χλμ.

© www.shutterstock.com

- 4 Σε τι είδους υδάτινο, ανοιχτό χώρο γίνεται η κολύμβηση των 500 μέτρων;

- α)
β)
γ)

- 5 Τι φορούν υποχρεωτικά οι αθλητές στο άθλημα της κολύμβησης;

.....

6 Γράψε τι εννοούμε όταν λέμε «ζώνη αλλαγής» στο αγώνισμα του τριάθλου.

.....

.....

.....

.....

7 Τι συνηθίζουν να κάνουν πολλοί τριαθλητές με τα παπούτσια ποδηλάτου και γιατί;

.....

.....

.....

.....

ΠΡΟΣΩΠΑ

Κατερίνα Στεφανίδη - Άλμα επί κοντώ

17.6.2017

«Τι σημαίνει να είσαι η κορυφαία αθλήτρια στον κόσμο;»

Όσοι με γνωρίζουν προσωπικά, μου λένε συνεχώς ότι δεν έχω αντιληφθεί τι πραγματικά έχω πετύχει. Νομίζω ότι δεν είμαι το άτομο που σηκώνεται κάθε πρωί και λέει: «είμαι η καλύτερη αθλήτρια στον κόσμο». Κάθε μέρα, κάθε εβδομάδα και κάθε μήνα πρέπει να επιβεβαιώνεις αυτόν τον τίτλο. Ένας καλός και πετυχημένος αγώνας δεν σημαίνει τίποτα περισσότερο από αυτό που είναι, ώστε να τον σκέφτομαι κάθε μέρα. Αγωνίζομαι στο άλμα επί κοντώ επειδή είναι κάτι που μου αρέσει, διασκεδάζω κάνοντάς το και το αγαπώ πολύ.

© <https://www.papapolitika.gr/>

«Πότε “κόλλησες” το μικρόβιο του αθλητισμού;»

Οι γονείς μου ήταν στην Εθνική Ομάδα **Στίβου** κι έτσι από μικρή βρέθηκα πολύ κοντά στον χώρο του αθλητισμού. Απλώς ήμουν ένα παιδί που βαριόταν να μείνει σε ένα άθλημα. Δοκίμαζα ανά μήνα κάτι διαφορετικό και συνεχώς άλλαζα γνώμη, διότι δεν μπορούσα να προπονούμαι για ένα και μόνο συγκεκριμένο άθλημα. Όμως, από μικρή ηλικία κάποια στοιχεία καταδείκνυαν ότι ήμουν καλή στο άλμα επί κοντώ. Ήμουν γρήγορη, είχα καλά ρεκόρ στους **αγώνες** της ηλικίας μου και τα πήγαινα πολύ καλά στην ενόργανη γυμναστική. Έτσι, το 2000, που μπήκε για πρώτη φορά σε Ολυμπιακούς Αγώνες το επί κοντώ, επισκεφτήκαμε με τον πατέρα μου τον ομοσπονδιακό προπονητή στο ΟΑΚΑ. Ήμουν ένα παιδάκι δέκα ετών που πήρε το κοντάρι, σηκώθηκε λίγα μέτρα από το έδαφος και άκουσε να του λένε «ότι μάλλον εσύ θα γίνεις καλή».

<https://www.lifo.gr>

8 Διάβασε το κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α)** Γιατί η Κατερίνα Στεφανίδη αγωνίζεται στο άλμα επί κοντώ;
- β)** Ποια στοιχεία καταδείκνυαν ότι ήταν καλή στο άλμα επί κοντώ από μικρή ηλικία;
- γ)** Πότε συμπεριλήφθηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες το άλμα επί κοντώ γυναικών;

Αθανασία Τσουμελέκα - Βάδην

«Ποια συμβουλή θα δίνετε στα νέα παιδιά που θα ήθελαν να ασχοληθούν με τον αθλητισμό;»

! Να ασχοληθούν. Να **γυμνάζονται**. Με τον αθλητισμό πρέπει να ασχολούνται μικροί - μεγάλοι. Και εσείς θα πρέπει να βάλετε και τους γονείς σας να γυμνάζονται. Θα τους πείτε ότι «κάνει καλό σε μας και κάνει καλό και σε σας και πρέπει να μας βλέπετε και να μας πηγαίνετε να αθλούμαστε είτε αυτό λέγεται περπάτημα την Κυριακή στο δάσος –κι αυτό άσκηση είναι– είτε αυτό λέγεται να είσαι σε μια ομάδα μπάσκετ ή βόλεϊ είτε ακόμα και το παιχνίδι στο προαύλιο. Δεν ξέρω αν τρέχετε στο προαύλιο, είναι κι αυτό άσκηση. Πρέπει να ασκούμαστε.

© <https://www.lifo.gr/>

<https://www.geitonas.edu.gr/nu941alpha/-2004>

9 Σύμφωνα με την Αθανασία Τσουμελέκα, ποιοι πρέπει να αθλούνται;

10 Τι προτρέπει τα παιδιά να κάνουν σχετικά με την άσκηση και την οικογένειά τους;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Άσκηση δεν είναι μόνο τα αθλήματα αλλά μπορούμε και:

- να πηγαينوερχόμαστε στο σχολείο με τα πόδια
- να χρησιμοποιούμε τις σκάλες αντί για το ασανσέρ
- να οργανώνουμε ομαδικά παιχνίδια με τους φίλους μας
- να κάνουμε βόλτες με το ποδήλατο ή το πατίνι μας
- να βοηθάμε στις δουλειές του σπιτιού (π.χ. ψώνια έξω, συγύρισμα του δωματίου μας κ.ά.)

11 Γράψε και άλλους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να ασκηθούμε.

.....

.....

.....

.....

.....

Γρηγόρης Πολυχρονίδης - Μπότσια¹

12.01.2022

■ «Τα παιδικά σου χρόνια πώς ήταν;»

! Τα παιδικά μου χρόνια ήταν πολύ ωραία. Πολύ μικρός, πριν πάω σχολείο, ο πατέρας μου διηύθυνε –μέναμε στη Σοβιετική Ένωση ακόμη– ένα ελληνικό συγκρότημα με ελληνικά τραγούδια, το οποίο έκανε περιοδείες σε όλη τη Σοβιετική Ένωση. Το συγκρότημα λεγόταν «Αθήνα». Οπότε ταξίδευα πάρα πολύ, είχα πολλές εμπειρίες από παρασκήνια, από διάφορα τοπία. Η Σοβιετική Ένωση ήταν αχανής, και να φανταστείς ότι την είχαμε γυρίσει όλη. Έχω απίστευτες παιδικές αναμνήσεις. Μετά ήρθαμε στην Ελλάδα. Ήταν πιο ήρεμα τα σχολικά χρόνια. Είχα φίλους από το σχολείο, που είμαστε κολλητοί ακόμα και σήμερα, και στη συνέχεια ξεκίνησαν οι εξορμήσεις μου με το άθλημα μπότσια.

■ «Πώς αποφάσισες να ασχοληθείς με το συγκεκριμένο άθλημα, που δεν είναι τόσο διαδεδομένο;»

! Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες το 2004, στην Αθήνα, ήταν το μεγάλο κίνητρο. Όταν γίνονται στην πόλη σου Ολυμπιακοί και Παραολυμπιακοί Αγώνες, αυτό σε κάποιους

© <https://debater.gr/>

1. Το μπότσια παίζεται ατομικά, σε ζευγάρια ή σε ομάδες των τριών. Σκοπός του παιχνιδιού είναι να ρίξουν οι παίκτες τη δερμάτινη μπάλα τους (χρώματος κόκκινου ή μπλε) όσο πιο κοντά μπορούν στη λευκή μπάλα-στόχο που καλείται «jack». Η λευκή μπάλα ρίχνεται πρώτη, ενώ στη συνέχεια οι ομάδες ρίχνουν εναλλάξ τις μπάλες τους. Οι μπάλες προωθούνται με τα χέρια, τα πόδια ή –εάν η αναπηρία του συμμετέχοντα είναι σοβαρή– με μια **βοηθητική** συσκευή. Στο τέλος του κάθε γύρου, ο διαιτητής μετράει την απόσταση που έχουν οι μπάλες των ομάδων από την μπάλα-στόχο και δίνει έναν βαθμό για κάθε μπάλα που είναι πιο κοντά στην μπάλα-στόχο από την κοντινότερη μπάλα του αντιπάλου. Η ομάδα ή ο παίκτης με την υψηλότερη βαθμολογία είναι ο νικητής στο τέλος του αγώνα.

<https://el.wikipedia.org/>

δεν θα συμβεί ποτέ, αλλά μπορεί να συμβεί μία φορά στη ζωή και είναι κάτι τεράστιο. Οπότε ήθελα πάρα πολύ να καταφέρω να συμμετάσχω. Και μόνο η συμμετοχή ήταν τα πάντα για μένα. Ήταν δύσκολα, γιατί παράλληλα σπούδαζα στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, τα καλοκαίρια εργαζόμουν στην «Εκο» ως φοιτητής και σε όλα αυτά έπρεπε να εντάξω και την προπόνηση. Αλλά **ήταν τόσο μεγάλη η θέλησή μου**, που τα κατάφερα. Όχι μόνο συμμετείχα, αλλά βγήκα και έκτος ανάμεσα σε 28 στην κατηγορία μου. Το ότι βγήκα έκτος συγκρίνεται μόνο με το χρυσό μετάλλιο του Λονδίνου. Ήταν η απόλυτη επιτυχία τότε για μένα. Να φανταστείς ότι την προηγούμενη χρονιά σε Παγκόσμιο

Πώς αλλιώς μπορείς να πεις την έκφραση «**ήταν τόσο μεγάλη η θέλησή μου**»;

Οι θερινοί και οι χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες είναι οι σημαντικότερες αθλητικές συναντήσεις για άτομα με σωματικές αναπηρίες. Προβάλλουν τα κατορθώματα των ανθρώπων που μπορούν να ξεπερνούν τις δυσκολίες της **αναπηρίας** τους με τη θέλησή τους για επιτυχία και ζωή. Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες διεξάγονται πάντοτε την ίδια χρονιά με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, στις εγκαταστάσεις των Ολυμπιακών, δύο εβδομάδες μετά τη λήξη τους.

Κύπελλο ήμουν τριακοστός έβδομος. Οπότε έκανα ένα άλμα. Μπήκα στην εξάδα. Ήμουν 31 ετών. Έγινα Παραολυμπιονίκης. Ήταν για μένα κάτι τεράστιο και εκεί αποφάσισα ότι αυτός θα είναι ο τομέας με τον οποίο θα ασχοληθώ στη ζωή μου. Το 2005 τελείωσα τις σπουδές μου στο πανεπιστήμιο, έγινα δεκτός σε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα, αλλά ήθελα να δώσω όλη μου την ενέργεια στον αθλητισμό. Οπότε δεν προχώρησα με τις σπουδές, αλλά αποκλειστικά με το κομμάτι του αθλητισμού, και αυτό απέδωσε. Γιατί αυτό είναι πρωταθλητισμός: Πρέπει να αφιερωθείς.

<https://www.parapolitika.gr/>

12 Βάλε ✓ στο σωστό κουτάκι.

	Σ	Λ
Άρχισε να ασχολείται με το μπότσια το 2012.		
Έχει πέντε παραολυμπιακά μετάλλια.		
Έχει ακόμα φίλους από το σχολείο.		
Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες το 2004, στην Αθήνα, ήταν το μεγάλο κίνητρο για τον αθλητή.		
Έγινε Παραολυμπιονίκης σε ηλικία 21 ετών.		
Στον πρωταθλητισμό δεν χρειάζεται να αφιερωθείς.		

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας προσκαλούμε στην αθλητική εκδήλωση-επίδειξη αθλημάτων για ΑΜΕΑ : BOCCIA- BADMINTON- BASKET-ΠΥΓΜΑΧΙΑΣ που θα πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με το Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Καβάλας και το Σύλλογο ΑμεΑ «ΠΕΡΠΑΤΩ» Κομοτηνής στο Κλειστό ΔΑΚ Καλαμίτσας "Αλεξάνδρα Δήμογλου" την Παρασκευή 1 Δεκεμβρίου 2017 και ώρα 10.00 πμ .

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
Κ.Κ.Π.Π. ΑΜΘ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

© Δήμος Παγγαίου – Αντιδημαρχία Πολιτισμού και Αθλητισμού

13 Σε ποια εκδήλωση αναφέρεται;

14 Με τη συνεργασία ποιων φορέων θα πραγματοποιηθεί η εκδήλωση;

15 Πού θα γίνει η εκδήλωση και πότε;

.....

.....

.....

16 Ποιος υπογράφει το κείμενο; Θα μπορούσε να παραλειφθεί αυτό το στοιχείο;

.....

.....

17 Φτιάξε κι εσύ μαζί με την ομάδα σου μια πρόσκληση για μια αθλητική εκδήλωση.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

.....

.....

.....

.....

.....

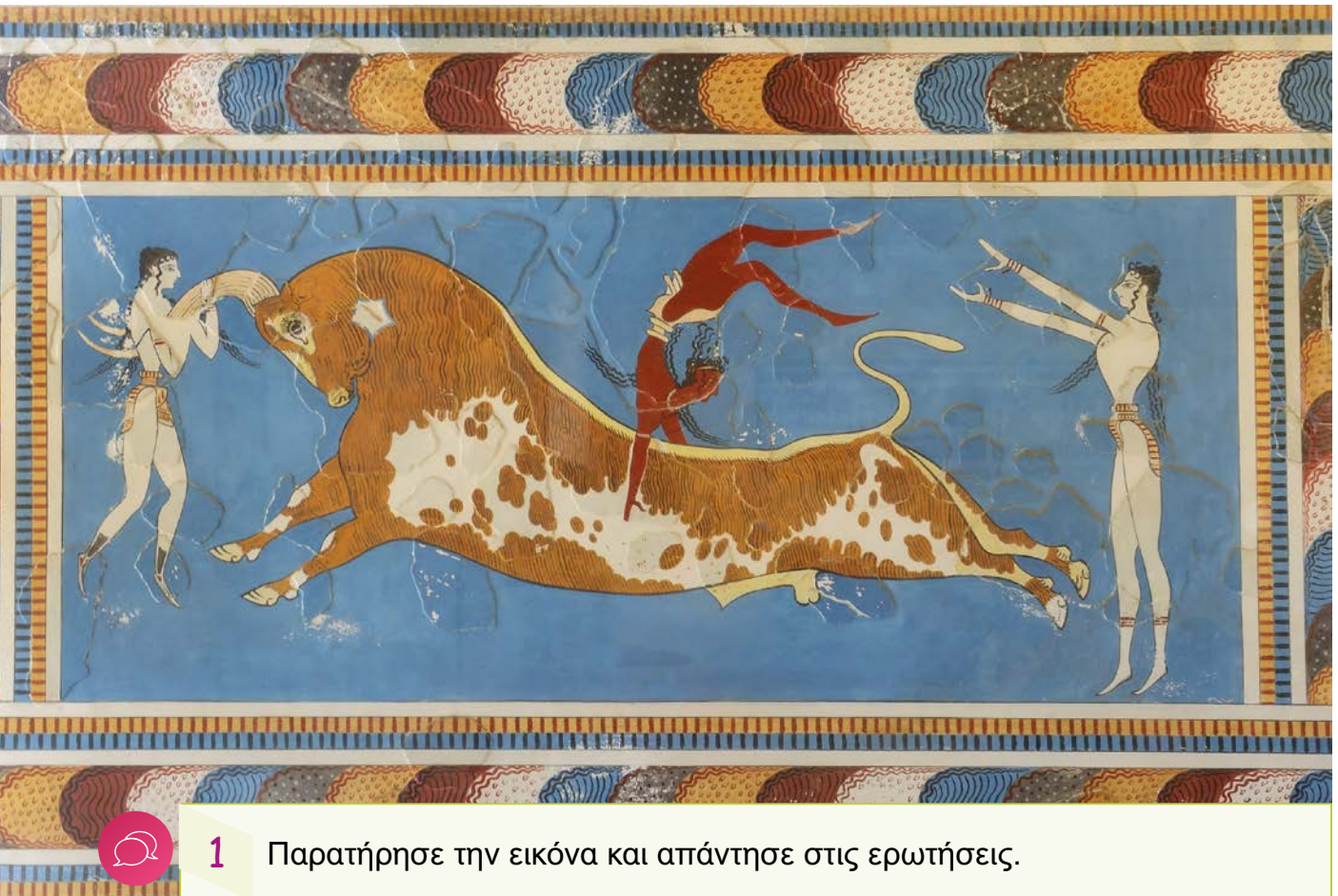
.....

18 Φαντάσου πως είσαι αθλητικογράφος και παίρνεις συνέντευξη από τον Αργεντίνο διεθνή ποδοσφαιριστή Λιονέλ Μέσι. Γράψε στο τετράδιό σου τις ερωτήσεις που θα του κάνεις.

(Σκέψου τι πληροφορίες θέλεις να μάθεις από αυτόν, π.χ. για την παιδική του ηλικία, την οικογένειά του, τη χώρα του, πώς άρχισε να ασχολείται με το άθλημα του ποδοσφαίρου, ποια ήταν η πιο σημαντική στιγμή στην καριέρα του κ.λπ.).

Δ. Επαναληπτική ενότητα

1 Παρατήρησε την εικόνα και απάντησε στις ερωτήσεις.

- α) Τι βλέπεις;
- β) Τι φαντάζεσαι ότι κάνουν σε αυτή την τελετή;

Από τις τοιχογραφίες των ανακτόρων του Μίνωα στην Κρήτη γνωρίζουμε ότι οι Μινωίτες διοργάνωναν αθλητικές εκδηλώσεις στο πλαίσιο θρησκευτικών τελετών. Από τις αρχές της 2ης χιλιετίας π.Χ. λάμβαναν μέρος σε αγωνίσματα τα οποία αναπτύχθηκαν και εξελίχθηκαν σε κανονικά αθλήματα με τεχνική και κανόνες.

Συγγραφική ομάδα

2

Σάρωσε και μάθε περισσότερες πληροφορίες για την Κνωσό, το σημαντικότερο κέντρο του μινωικού πολιτισμού και πρωτεύουσα της μινωικής Κρήτης.

ΣΤΑ ΠΑΛΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΝΩΣΟΥ

Στο παρακάτω απόσπασμα ο Νίκος Καζαντζάκης περιγράφει τον χορό των δύο κοριτσιών του βασιλιά, της Αριάδνης και της Φαίδρας. Ο χορός τους μιμείται τα ταυροκαθάψια, το γνωστότερο αγώνισμα της Κρήτης, όπου νέοι εκτελούσαν επικίνδυνα άλματα και άλλες ασκήσεις πάνω από ταύρους που κινούνταν.

Με τον λαιμό τεντωμένο ο βασιλιάς, σκυφτός απάνω από τον **θρόνο** του, κοίταζε. Η Φαίδρα χτύπησε το ποδάρι της στη γη και προχώρησε πρώτη. Τίναξε τα φίδια απάνω από το κεφάλι της, **ζύγωσε** την Αριάδνη, που στεκόταν ακόμα ακίνητη, την άγγιξε αλαφριά, σαν να την προκαλούσε, κι απομακρύνθηκε πάλι στρουφίζοντας στον αγέρα.

Η Αριάδνη έμενε **ακίνητη**. Ξαναχύθηκε πάλι καταπάνω της η Φαίδρα, χτυπώ-

Τι σημαίνει η λέξη «ζύγωσε»;

- α) Μέτρησε το βάρος της.
- β) Την πλησίασε.

ντας απανωτά το γυμνό πόδι της στη γη. Την άγγιξε πάλι βίαια, σαν αστραπή, έβγαλε δυνατή φωνή και στάθηκε.

Και τότε ήσυχα, αργοπερπάτητα, σαν να παραμόνευε, κουνήθηκε η Αριάδνη. Το πρόσωπό της σοβαρό και γαλήνιο φωτιζόταν από τον ήλιο. Ήταν κατάχλωμη. Οι μακριές πλεξίδες της κουνιούνταν σιγά απάνω στις πλάτες της· τα φίδια ξετυλίχτηκαν λίγο από τα μπράτσα της και σήκωσαν το κεφάλι, σουρίζοντας.

Και μονομιάς, χωρίς κανείς να το περιμένει, χίμηξε απάνω στη Φαίδρα. Αυτή έκαμε τρία βήματα ρυθμικά πίσω και άρχισε με μεγάλες δρασκελιές¹ να διαγράφει γρήγορα κύκλο τριγύρω από την Αριάδνη· κι η Αριάδνη πάλι έτρεχε χορεύοντας δίπλα της, διαγράφοντας στενότερο κύκλο.

Ο λαός κρατούσε την ανάσα του. Δεν άκουες παρά τα φίδια, που σηκωμένα τώρα στα τέσσερα γυμνά μπράτσα κουνούσαν τα πλακωτά κεφάλια τους και σουρίζαν.

– Δεν είδα ωραιότερο χορό στη ζωή μου... ψιθύρισε ο Μηνάς.

– Σώπα, σώπα, κοίταζε!

Οι δυο αδερφές τώρα έσμιξαν. Πιάστηκαν από τα χέρια και άρχισαν να χορεύουν έναν χαρούμενο γοργό χορό. Σαν να ήταν μαλωμένες και τώρα φίλιωσαν και χόρευαν τινάζοντας ψηλά το κεφάλι.

Τα βούκινα² αντιλάλησαν πάλι, οι δυο αδερφές σταμάτησαν, στράφηκαν στον βασιλιά, έσκυψαν το κεφάλι και χαιρέτησαν. Έτρεξαν οι σκλάβες, τις έραναν με ανθόνερο και αναβαστώντας τες με προσοχή τις ανέβασαν ψηλά, στους θρόνους τους.

– Κατάλαβες; ρώτησε σιγά ο Ίκαρος τον φίλο του.

– Όχι. Τι να καταλάβω;

– Τι σήμαινε ο χορός αυτός...

– Όχι, όχι, πες μου, Ίκαρε.

– Μα δεν είδες; Η Φαίδρα παρίστανε τον ταύρο, η Αριάδνη τον άνθρωπο. Στην αρχή πάλευαν σαν εχθροί, ύστερα συμφιλιώθηκαν, αγκαλιάστηκαν και χόρευαν μαζί.

Νίκος Καζαντζάκης, *Στα παλάτια της Κνωσού*, Εκδόσεις Καζαντζάκη, 2007

1. **δρασκελιά**: το βήμα που κάνει κάποιος ανοίγοντας τα πόδια του.

2. **βούκινο**: είδος σάλπιγγας από χαλκό ή όστρακο.

3 Κύκλωσε τη σωστή απάντηση.

• Στην αρχή του χορού:

α) η Αριάδνη τίναξε τα φίδια πάνω από το κεφάλι της.

β) η Φαίδρα ξεκίνησε πρώτη.

γ) η Αριάδνη και η Φαίδρα κοιτούσαν η μία την άλλη επιθετικά.

4 Αντιστοίχισε τις προτάσεις της αριστερής στήλης με εκείνες της δεξιάς, έτσι ώστε να συμπληρώνεται το νόημά τους.

Ξαναχύθηκε πάλι
καταπάνω της η Φαίδρα,

Αυτή έκαμε τρία βήματα
ρυθμικά πίσω

Πιάστηκαν από τα χέρια

και άρχισαν να χορεύουν έναν
χαρούμενο γοργό χορό.

χτυπώντας απανωτά το γυμνό
πόδι της στη γη.

και άρχισε με μεγάλες δρασκε-
λιές να διαγράφει γρήγορα κύ-
κλο τριγύρω από την Αριάδνη.

5 Διάβασε το κείμενο και υπογράμμισε τις προτάσεις που φανερώνουν ότι πρόκειται για μία τελετή (θα βρεις έξι προτάσεις).

6 Σε ποιες προτάσεις φαίνεται ότι η Φαίδρα ήταν πιο επιθετική από την Αριάδνη;

.....

.....

.....

.....

7 Σε ποιο σημείο του κειμένου καταλαβαίνουμε ότι οι δύο χορεύτριες-αθλήτριες είναι κόρες του βασιλιά;

.....

.....

.....

.....

.....

© www.shutterstock.com

8 Τι αναπαριστούσε ο χορός των δύο κοριτσιών;

.....

.....

.....

.....

9 Σάρωσε και παρακολούθησε την ιστορία της Καλλιπάτειρας. Στη συνέχεια απάντησε στις ερωτήσεις.

- α)** Ποια ήταν η Καλλιπάτειρα;
- β)** Γιατί έπρεπε να μεταμφιεστεί σε άνδρα;
- γ)** Πώς αποκαλύφθηκε ότι ήταν γυναίκα;
- δ)** Παρόλο που παραβίασε την απαγόρευση, δεν της επιβλήθηκε η θανατική ποινή. Γιατί έγινε αυτό;

Καλλιπάτειρα

«Αρχόντισσα Ροδίτισσα, πώς μπήκες;
Γυναίκες διώχνει μια συνήθεια αρχαία
εδώθε». «Έχω ένα ανίψι, τον Ευκλέα,
τρία αδέρφια, γιο, πατέρα, Ολυμπιονίκες·

να με αφήσετε πρέπει, Ελλανοδίκες,
κι εγώ να καμαρώσω μες τα ωραία
κορμιά, που για το αγρίλι¹ του Ηρακλέα
παλεύουν, θαυμαστές ψυχές αντρίκιες.

Με τες άλλες γυναίκες δεν είμ' όμοια·
στον αιώνα το σόι μου θα φαντάζει
με της αντρειάς τ' αμάραντα² προνόμια.

Με μάλαμα γραμμένος το δοξάζει
σε αστραφτερό κατεβατό μαρμάρου
ύμνος χρυσός, του αθάνατου Πινδάρου».

Λορέντζος Μαβίλης

<http://users.uoa.gr>

Η
προσωπικότητα
της
Καλλιπάτειρας
έδωσε έμπνευση
σε πολλούς
καλλιτέχνες.
Ανάμεσά τους
και ο ποιητής
Λορέντζος
Μαβίλης που
απέδωσε με
τους στίχους
του τα λόγια της
Καλλιπάτειρας.

*Ο Διαγόρας μεταφέρεται θριαμβευτικά από τους γιους του,
Auguste Vinchon, 1814*

1. **αγρίλι**: άγρια ελιά, αγριελιά. Οι Ολυμπιονίκες στεφανώνονταν με κλαδιά από την ιερή ελιά του Δία.
2. **αμάραντος**: αυτός που δεν μαραίνεται (μεταφορικά, ο αιώνιος).

10 Διάβασε το ποίημα και απάντησε στις ερωτήσεις.

α) Ποιοι είναι αυτοί που συνομιλούν στο ποίημα;

β) Ποιο είναι το όνομα του ποιητή;

11 Από πού κατάγεται η Καλλιπάτειρα;

.....

12 Γιατί η Καλλιπάτειρα πιστεύει ότι διαφέρει από τις άλλες γυναίκες;

.....

.....

13 Ποια αρχαία συνήθεια υπήρχε στους αγώνες κατά την αρχαιότητα;

.....

.....

© <https://static.liberal.gr/>

Μαρμάρινη βάση αγάλματος Κούρου αθλητή, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

14 Συμπλήρωσε στον εννοιολογικό χάρτη τα στοιχεία του ποιήματος.

Όνομα ποιητή:

Τίτλος ποιήματος:

Ποιος μιλά;

Στροφές:

Ανάλυση του ποιήματος

Τι λέει;

© Paris2024 (Twitter)-<https://www.ertnews.gr/>

Μασκότ Ολυμπιακών Αγώνων -Παρίσι 2024

Μασκότ Παραολυμπιακών Αγώνων - Αθήνα 2004

© <https://www.paralympic.org/athens-2004/mascot>

Οι Ολυμπιακές μασκότ είναι πρωτότυπα ανθρωπόμορφα ή ζωόμορφα αντικείμενα ειδικά σχεδιασμένα για τους Ολυμπιακούς και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες, που συμβολίζουν, ενσωματώνουν και διαδίδουν τις αξίες και τις ιδέες τις οποίες επιθυμεί η εκάστοτε διοργανώτρια χώρα.

Wikipedia

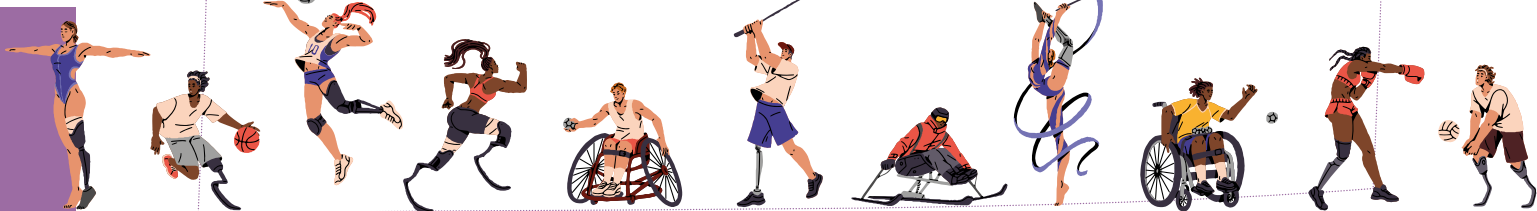
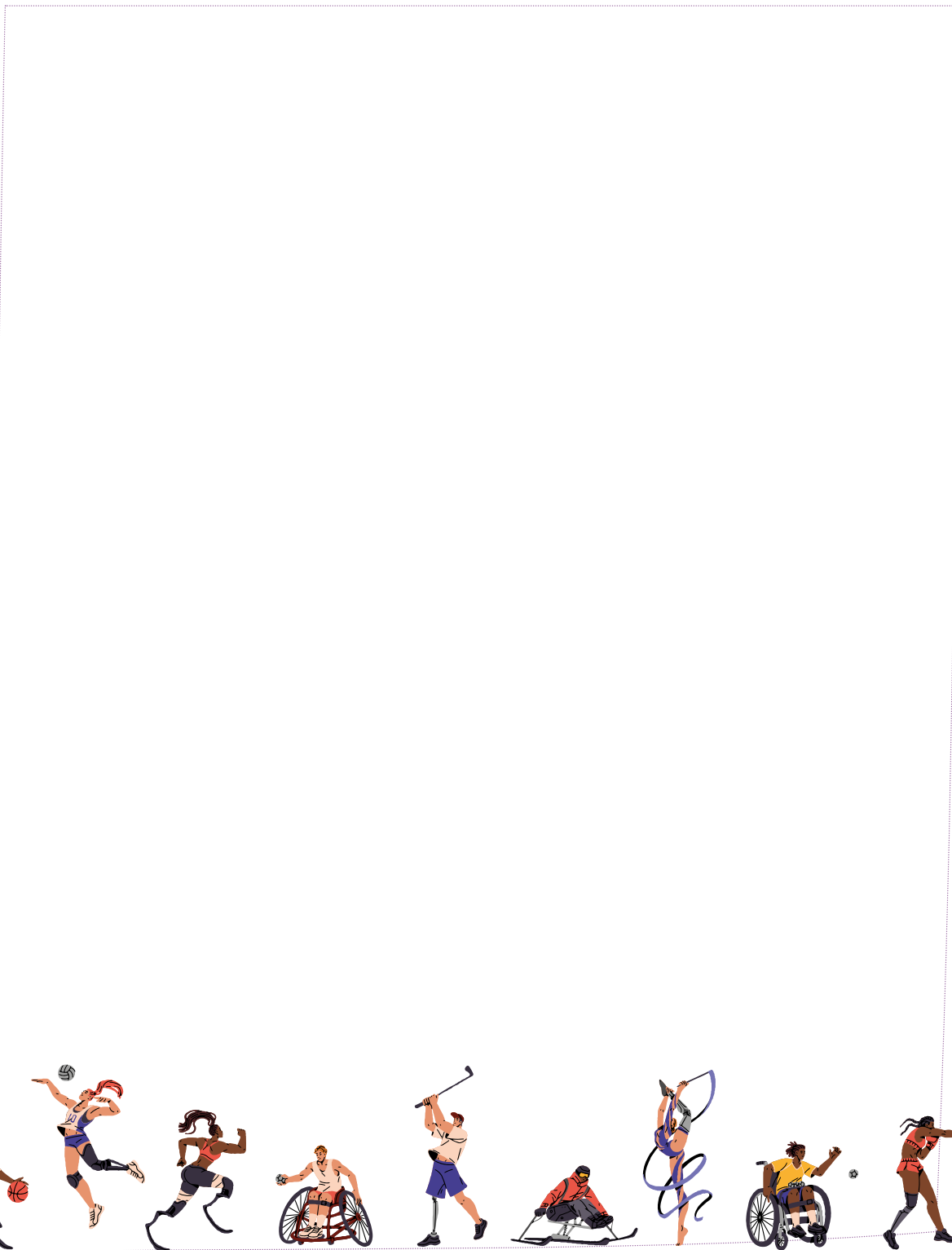
15 Σάρωσε για να διαβάσεις για τις μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων.

16

Ζωγράφισε κι εσύ τη δική σου mascót για τους επόμενους Παραολυμπιακούς Αγώνες.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι ένας από τους αρχαιότερους θεσμούς του κόσμου που έχουν σωθεί.

Στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες κυριαρχούσαν τα ατομικά αγωνίσματα και δεν υπήρχαν ομαδικά αθλήματα με τη σημερινή έννοια (όπως το ποδόσφαιρο ή το μπάσκετ).

Η παρακολούθηση των αγώνων επιτρεπόταν σε όλους, ακόμα και σε δούλους και βάρβαρους, αλλά απαγορευόταν αυστηρά στις γυναίκες.

Η Καλλιπάτειρα ήταν η πρώτη γυναίκα της αρχαιότητας που μπήκε μέσα σε αθλητικό χώρο και παρακολούθησε τους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Στην αρχαία Ελλάδα ο αθλητισμός αποτελούσε μέρος της ευρύτερης παιδείας του ανθρώπου, η οποία σκοπό είχε την αρμονική διάπλαση ψυχής, πνεύματος και σώματος.

Η φράση «νους υγιής εν σώματι υγιεί» έφτασε στις μέρες μας από τα χρόνια της αρχαιότητας.

<https://kidscontest.cycladic.gr/mathaino/athlites/>

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

7η ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

κατασκευή	το σύνολο των εργασιών με τις οποίες γίνεται η σύνθεση για τη δημιουργία ενός αντικειμένου ή τεχνικού έργου
εργαλείο	τεχνητό αντικείμενο, συνήθ. απλής κατασκευής, που χρησιμοποιείται κυρίως με το χέρι για την εκτέλεση ορισμένης εργασίας
ημερολόγιο	α) έντυπο στο οποίο αναγράφονται με τη σειρά οι μέρες και οι μήνες του έτους β) η καθημερινή καταγραφή σημαντικών ή ασήμαντων γεγονότων και περιστατικών
επινοώ	εφευρίσκω, ανακαλύπτω
εφαλτήριο	θέση ή κατάσταση την οποία χρησιμοποιεί κάποιος ως σημείο εκκίνησης για την επαγγελματική ή για την κοινωνική του άνοδο
ιδιοφυΐα	η ιδιότητα του ιδιοφυούς, η εξαιρετική νοητική ικανότητα σε μια τέχνη, επιστήμη κτλ.
γλύπτης- γλύπτρια	καλλιτέχνης που δουλεύει την πέτρα, το μάρμαρο, το μέταλλο και άλλες σκληρές ύλες, δίνοντάς τους ανάγλυφη ή τρισδιάστατη μορφή

μοχλός απλή μηχανή που συνήθ. αποτελείται από μία ράβδο η οποία μπορεί να κινείται γύρω από ένα σταθερό σημείο, και χρησιμοποιείται για να πολλαπλασιάζει τη δύναμη που ασκείται σε μια αντίσταση

οδηγία υπόδειξη, συμβουλή κτλ. για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να γίνει κάτι

εφευρέτης- εφευρέτρια αυτός/αυτή που επινοεί, που ανακαλύπτει· αυτός που μηχανεύεται

Αγώνισμα 8η ΕΝΟΤΗΤΑ **ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**
Αθλημα που γίνεται σε αθλητικούς αγώνες με στόχο τον συναγωνισμό των αθλητών για τη νίκη

ο/η αθλητικογράφος δημοσιογράφος ειδικός σε αθλητικά θέματα που αρθρογραφεί σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, αθλητικός συντάκτης

ο/η ολυμπιονίκης νικητής/τρια σε Ολυμπιακούς Αγώνες

ολυμπιακό άθλημα Ολυμπιακά αθλήματα χαρακτηρίζονται εκείνα που διεξάγονται στους θερινούς και στους χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες

ολυμπιακός ύμνος είναι μια μουσική σύνθεση που συντέθηκε για τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 από τον Κερκυραίο συνθέτη Σπύρο Σαμάρα, σε ποίηση και στίχους του Κωστή Παλαμά

ο/η παραολυμπιονίκης νικητής/τρια σε Παραολυμπιακούς Αγώνες

πρωταθλητισμός επιδίωξη ,προσπάθεια να εξελιχθεί ένας αθλητής σε πρωταθλητή

ΚΟΛΟΦΩΝΑΣ

